

Socialministeriet
Lovkoordinering
J.nr. 2009-7454
kmp m.fl.

5. marts 2010

Høringsnotat

om

Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og sundhedsloven samt om ophævelse af lov om forebyggende hjemmebesøg til ældre m.v. (Afbureaukratisering på området for ældre, handicappede m.v.)

1. Indledning

Lovforslaget har i perioden 11. februar til 24. februar 2010 været sendt til høring hos de myndigheder og organisationer, der er angivet i lovforslagets bemærkninger. Lovforslaget har endvidere været optaget på høringsportalen.

Der er modtaget bemærkninger fra:

Alzheimerforeningen, Ankestyrelsen, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Ældreråd, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, DI, Ergoterapeutforeningen, FTF, KL, LOS (Landsforeningen af Opholdssteder), Pårørendegruppen for Svage Ældre, Socialpædagogernes Landsforbund, Ældremobiliseringen, Ældre Sagen.

Følgende hørte parter har meddelt, at de ikke har bemærkninger til forslaget: Danmarks Evalueringsinstitut, Landsforeningen af forældre til børn i dagtilbud (FOLA), KTO, Rådet for socialt udsatte.

Følgende myndigheder og organisationer har ikke afgivet høringssvar:

Center for Ligebehandling af Handicappede, Dansk Erhverv, Dansk Handicapforbund, Danske Regioner, De Samvirkende Menighedsplejer, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Dokumentations- og rådgivningscenteret om racediskrimination, FOKUTO - folkeskolens konsulenter for tosprogede børn og unge, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Hjernebarnet, Hjerneskadeforeningen, Institut for menneskerettigheder, Kristelig Arbejdsgiverforening, Rådet for frivilligt socialt arbejde, Ungdomsringen.

Der er derudover modtaget høringssvar fra:

Klagerådet i Næstved Kommune og Landsforeningen for ansatte i sundhedsfremmende forebyggende hjemmebesøg (SUFO).

I det følgende foretages en tematiseret gennemgang af de kommentarer, der fremgår af høringssvarene.

2. Generelle bemærkninger

KL hilser generelt forslag om regelforenkling velkomne, og støtter regeringens fokus på afbureaukratisering og regelforenkling på det sociale område. *KL* har dog en række både generelle og specifikke kommentarer, som gennemgås under de enkelte delforslag nedenfor.

Danske Ældreråd stiller sig generelt positivt til forslag og initiativer, der tager sigte på at forenkle og afbureaukratisere indenfor ældreområdet og konstaterer med tilfredshed, at de midler, der frigives som følge af lovændringerne på ældreområdet, ikke tilbageføres til satspuljen, men bliver i kommunerne. *Dansk Ældreråd* lægger stor vægt på, at det lykkes for regeringen at indgå en aftale med *KL* om, at de frigjorte midler forbliver på ældreområdet i kommunerne.

Ergoterapeutforeningen er positivt stemt over for regeringens forsøg på afbureaukratisering af den offentlige sektor.

DI forholder sig overordnet positivt til afbureaukratisering af det sociale område. *DI* finder det positivt, at fleksibiliteten øges i den enkelte kommune, samt at muligheden for at tilpasse den sociale service til de lokale behov forhøjes.

FTF har længe ventet på regeringens afbureaukratiseringsplan "Mere tid til velfærd", som danner baggrund for lovforslagene. Skiftende regeringen har taget emnet op gennem de seneste 20-30 år, og den nuværende regering gik i 2001 bl.a. til valg på et opgør med "minuttyranniet". Det var imidlertid først i trepartsforhandlingerne fra 2007, at regeringen blev forpligtet på at levere konkrete resultater, bl.a. efter pres fra *FTF*.

Intentionerne med afbureaukratiseringsplanen og dermed også de aktuelle lovforslag er derfor gode nok. Det er tvungende nødvendigt at bruge mindre tid på kontrol og dokumentation og mere tid på kerneydelserne i den offentlige sektor – ikke mindst i lyset af manglen på kvalificeret arbejdskraft. En omfattende afbureaukratisering er også vigtig for at give medarbejderne mere frihed til at udfolde deres faglighed. Sidst men ikke mindst gavner det også borgerne, hvis medarbejderne kan bruge mere tid på kerneydelserne.

FTF's vurdering af regeringens afbureaukratiseringsplan er dog, at den overordnet set skuffer, bl.a. fordi det for mange af forslagene vedkommende er svært at se de reelle lettelser og frigivelse af tid og ressourcer til kerneopgaverne for medarbejderen på de offentlige institutioner og arbejdspladser.

Desuden er de 900 mio. kr. eller 3 mio. timer, som planen hævdede at kunne frigøre, heller ikke imponerende. Iflg. *FTF*'s undersøgelser bruger *FTF*'erne alene ca. 60 mio. timer om året på dokumentation. Hvis blot en fjerdedel blev fjernet, ville det altså give en fem gange så stor lettelse som regeringens plan.

I øvrigt finder FTF det kritisabelt, at frigørelsespotentialet både i afbureaukratiseringsplanen og i lovforslagene er anført uden nogen form for dokumentation. Der er derfor en reel risiko for, at kommunerne i en tid, hvor udgiftsrammerne er meget stramme, vil bruge forslagene til at spare mere på velfærdsområderne, end der er belæg for.

Det er FTF's vurdering, at der fremadrettet skal sættes langt mere skub i afbureaukratiseringen bl.a. ved at indføre forpligtende målsætninger for indsatsen, og der er behov for at tage mere målrettede initiativer i forhold til en mere grundlæggende ændring og justering af styringsidealene i den offentlige sektor. Det er påkrævet, hvis vi skal undgå, at der bare bliver indført endnu flere nye regler og kontrolkrav samtidig med, at der nu fjernes nogle regler.

FTF foreslår, at der etableres et nyt program for styringslaboratorier, der kan eksperimentere med og bidrage til udviklingen af nye styrings- og dokumentationsformer i den offentlige sektor.

Endvidere foreslår FTF, at man mere systematisk vurderer de administrative konsekvenser af nye love og regler, inden de sættes i kraft. Det gælder både for Folketingets regler med den såkaldte VAKKS-model, men også for de regler og krav, som kommunen selv påfører sine egne institutioner – her kunne man fx udvikle en tilpasset "VAKKS-light" model.

Dansk Socialrådgiverforening (DS) er helt enig i bestræbelsen på at afbureaukratisere det sociale område, og de har aktivt deltaget i kortlægningen af nogle af de problemer, der belaster os i dag. DS hilser derfor forslag til afbureaukratisering (ikke mindst Barnets Reform) velkommen. Det samme gælder det foreliggende "opsamlingslovforslag". De vil dog understrege, at afbureaukratisering ikke må forringe retssikkerheden, borgernes rettigheder, borgernes medindflydelse eller kvaliteten af den sociale indsats. Afbureaukratisering må ikke svække eller udhule indsatsen på nogen måde.

DS mener ikke, at afbureaukratisering er færdig med de foreliggende lovforslag. Indsatsen skal absolut fortsætte, ikke mindst fordi der stadig kommer nye regler og kontrolkrav samtidig med, at der fremsættes forslag til afbureaukratisering. De kan i det daglige konstatere, at bureaukratimøllen maler videre. Der er derfor behov for både en fortsættelse af den type lempelser, der sker med de foreliggende lovforslag og for en meget mere grundlæggende nytænkning af tilrettelæggelsen af det sociale system. DS mener, at der bør foretages forsøg med nye organisationsformer og styrings- og dokumentationsformer, der kan afdække, hvordan indsatsen dybtgående kan afbureaukratiseres og rettes mere direkte mod borgerne. De støtter således FTF's forslag om styringslaboratorier m.v.

Ældresagen støtter, at der sker lettelser i minuttyranniet og den meget detaljerede styring af medarbejdernes tid. Der kan opnås forbedringer i medarbejdernes og dermed også de ældres hverdag, hvis tiden bruges til omsorg og pleje frem for fx unødvendig minut til minut dokumentation og styring af hjælpen. Ældresagen støtter ligeledes, at det hele tiden skal vurderes, om ressourcerne

bruges optimalt. Ældresagen tager derfor til efterretning, at der kun stilles krav om ét forebyggende hjemmebesøg om året, og at antallet af tilsynsbesøg på plejehjem reduceres, med de betænkeligheder, som fremgår nedenfor til delforslagene.

De skriver dog videre, at mange af de i lovforslaget foreslåede ændringer i første række handler om at spare tid, ved at slække på retssikkerhed, åbenhed og offentlighed i forbindelse med hjælpen til de svage ældre. Det er ikke betryggende.

Et kommunalt selvstyre må følges med ansvar, herunder at der er åbenhed og indsigt i forholdene for de svageste ældre. Det bidrager til at sikre en åben demokratisk dialog i lokalsamfundet om at opretholde et godt kvalitetsniveau.

Det er især et uheldigt signal, at man svækker retssikkerheden og gennemsigtigheden i en periode, hvor vi på grund af den økonomiske krise oplever nedskæringer.

Pårørendegruppen for Svage Ældre protesterer mod lovforslaget generelt og advarer mod konsekvenserne ved gennemførelse af det.

Kommentar:

Regeringen er meget enig i, at den styrkelse af borgerens retsstilling, der er sket igennem de senere år, fortsat er vigtig. Borgerne skal have mulighed for at påvirke deres egne forhold og træffe individuelle valg. For regeringen er det afgørende at fastholde det fokus. Der er dog samtidig behov for at tilpasse de statslige krav ved at gøre reglerne mere fleksible, og dermed give kommunerne større frihed til selv at tilrettelægge indsatsen for borgerne. Den balance finder regeringen, der er i det foreliggende forslag.

Regeringen vil fortsætte arbejdet med at mindske bureaukratiet i den offentlige sektor, hvilket også fremgår af regeringens program af februar 2010 "Danmark 2020, Viden, vækst, velstand, velfærd". Kommunerne, regionerne og de offentlige ledere og ansatte skal have større frihed til at beslutte, hvordan opgaverne skal løses. Der skal frigøres ressourcer, der i dag går til administration, så de i stedet kan anvendes til service til borgerne. Derfor vil regeringen i 2011 fremlægge en ny afbureaukratiseringsplan "Mere tid til velfærd II", som skal ses i tilknytning til kommunernes udfordringsret.

3. Ændring af formålsbestemmelsen i serviceloven

KL kan godt se berettigelsen i at ændre den nuværende formålsbestemmelse i serviceloven, så den svarer til lovens reelle indhold, fx som følge af, at almene serviceydelser som dagtilbud ikke længere er med i serviceloven. Lovforslaget går dog videre end dette med forslag, som ikke kan henføres til afbureaukratiseringsarbejdet, og med forslag som ses at øge de kommunale udgifter.

KL anbefaler derfor, at forslaget om ændring af formålsbestemmelsen tages ud af det endelige lovforslag, og at regeringen i stedet indgår en dialog med kom-

munerne om forslaget og fremsætter et revideret forslag i en mere naturlig sammenhæng.

KL har endvidere en række mere specifikke kommentarer, hvoraf nogle er af mere formuleringsmæssig art. Nogle af disse har relateret sig til lovforslaget om Barnets Reform.

Danske Handicaporganisationer (DH) mener, at det er positivt, at formålsbestemmelsen udvides med formuleringer om, at hjælpen skal tage udgangspunkt i den enkeltes forudsætninger, muligheder og behov for hjælp, og skal respektere den enkeltes værdighed og ret til privatliv og ret til at bestemme over sit eget liv. Til gengæld beklager DH, at sætningen fra den nuværende formålsbestemmelse § 1, stk. 3 om, at hjælpen skal tilrettelægges i samarbejde med den enkelte er udgået. Både inddragelse og samarbejde er væsentlige nøgleord, der bør indgå i formålsbestemmelsen.

Børnerådet tilslutter sig regeringens ønske om at øge borgernes mulighed for at sætte sig ind i, hvilke principper og regler den offentlige service bygger på. Dette sikres bl.a. ved at formulere klare og tidssvarende formålsbestemmelser i lovgivningen. På denne baggrund hilser Børnerådet forslaget til ny formålsbestemmelse i servicelovens § 1 velkomment. Rådet finder det særligt positivt, at den specifikke formålsbestemmelse på børne- og ungeområdet i lovens § 46 nu finder udtryk i den centrale bestemmelse i § 1, stk. 1, nr. 2.

Børne- og Kulturchefforeningen finder det som udgangspunkt fornuftigt, at der ændres i formålsbestemmelsen i overensstemmelse med de signaler, som det øvrige lovgivningsarbejde sender – herunder bl.a. Barnets Reform. Foreningen har herudover nogle specifikke kommentarer til ordvalgene i bestemmelsen.

LOS finder det positivt at såvel offentlige som private tilbud nævnes som leverandører af hjælp efter serviceloven. LOS vil dog gøre opmærksom på, at der ikke i dag er den gennemskuelighed og sammenlignelighed mellem de offentlige og private tilbud, som der bør være for at sikre et fair og frit marked til gavn for borgerne. LOS oplever f.eks., når de beder om aktindsigt i prisen for de offentlige tilbud, at der af regnskabet ikke fremgår alle de poster, som bør indgå i et regnskab, hvis den reelle pris skal afspejle de reelle udgifter og priser for tilbuddene, således at der er direkte sammenlignelighed mellem private og offentlige tilbud.

Socialpædagogernes Landsforbund er af den opfattelse, at den foreslåede ændring af formålsparagraffen udgør et godt kvalitativt løft til formålsparagraffen.

Dansk Socialrådgiverforening er enig i, at der udarbejdes en ny formålsparagraf, og langt hen ad vejen enig i den formulering, der er foreslået. Især hilser de med tilfredshed, at det slås fast, at man skal respektere den enkeltes værdighed, ret til privatliv og ret til at bestemme over sit eget liv. De vil dog også pege på, at det er et tilbageskridt, at den hidtidige formulering om, at hjælpen skal tilrettelægges i samarbejde med den enkelte borger, er gledet ud. De me-

ner, at formuleringen skal fastholdes i paragraffen, fordi den slår kravet om samarbejde og inddragelse fast.

Kommentar:

Det skal indledningsvist bemærkes, at ændringerne til formålsbestemmelsen ikke er et led i regeringens afbureaukratiseringsprogram, men derimod en udmøntning af ”Bedre velfærd og større arbejdsglæde – regeringens strategi for høj kvalitet i den offentlige service” fra august 2007, hvilket også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget.

I lyset af de indkomne kommentarer har regeringen imidlertid besluttet at tage formålsbestemmelsen ud af nærværende lovforslag. Derved bliver der mulighed for at få en særskilt proces i forhold til en endelig udformning af formålsbestemmelsen.

Der er således ikke i nærværende høringsnotat kommenteret på de enkelte bemærkninger fra høringssvarene. De vil naturligvis blive inddraget i den efterfølgende proces.

4. Forenkling af regler om hjemmetræning og særlige dagtilbud (handicap)

4.1. Forenkling af organisering af kommunernes sagsbehandling

KL, Børne- og Kulturchefforeningen og Ergoterapeutforeningen støtter forslaget om forenkling af reglerne for kommunernes sagsbehandling vedrørende visitation til særlige dagtilbud og/eller hjemmetræning, herunder at kommunerne fremover selv skal kunne tilrettelægge organiseringen af udredningen og visitationen til særlige dagtilbud og hjemmetræning.

KL tager forbehold for de endelige regelændringer, da *KL* ikke kender reglernes endelige udformning endnu.

Kommentar:

Forslaget om forenkling af kommunernes sagsbehandling, hvorefter kommunerne ikke længere skal nedsætte udrednings- og visitationsteams, vedrører alle afgørelser efter servicelovens § 32, mens den resterende forenkling vedrørende ophævelse af krav om børnefaglige undersøgelser, jf. servicelovens § 50, ikke vedrører visitation til hjemmetræning.

4.2. Ophævelse af krav om en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 forud for visitation til særligt dagtilbud

KL og Børne- og Kulturchefforeningen støtter forslaget om, at der ikke længere skal gælde et krav om, at der udarbejdes en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 forud for, at et barn med handicap visiteres til et særligt dagtilbud.

Ergoterapeutforeningen undrer sig over, at der fortsat er sagsbehandlingskrav, at barnets eller den unges funktionsevne, behov og trivsel, forældrenes ressourcer og familiens samlede situation skal være udredt og beskrevet i form af en børnefaglig undersøgelse, jf. servicelovens § 50, selvom det fremgår af loven,

at en § 50-undersøgelse skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og den må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Danske Handicaporganisationer (DH) mener, at kravet om en børnefaglig undersøgelse skal fastholdes som udgangspunkt for at foretage en faglig kvalificeret udredning af barnets behov for støtte efter servicelovens § 32, uanset om støtten skal ydes i et almindeligt dagtilbud, et særligt dagtilbud eller som hjemmetræning. DH henviser til, at når afskaffelse af kravet om en børnefaglig undersøgelse kædes sammen med afbureaukratisering, må det indebære, at en udredning af barnets behov skal være mindre omfattende end en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50. Ifølge § 50, stk. 5, må undersøgelsen ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, og skal i øvrigt gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader. DH er derfor uforstående over for, hvorfor denne bestemmelse ikke er tilstrækkeligt til at mindske undersøgelsen, hvis formålet tilsiger det. DH spørger, hvor meget mindre en udredning kan blive, og hvad det så er for en type udredning, der skal udarbejdes forinden, der træffes beslutning. Dette fremgår ikke af lovens bemærkninger.

Kommentar:

Forslaget indebærer, at der ved visitation til særlige dagtilbud ikke længere skal gælde et krav om, at der forinden udarbejdes en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50. Det er dog op til den enkelte kommune at vurdere, hvorvidt det i den enkelte sag alligevel vil være hensigtsmæssigt at udarbejde en børnefaglig undersøgelse, uanset der ikke længere er et krav herom. Ophævelsen af kravet om at udarbejde en børnefaglig undersøgelse forinden visitation til et særligt dagtilbud er ikke et udtryk for, at den konkrete udredning skal begrænses, men er alene et udtryk for, at det i højere grad skal være op til den enkelte kommune at organisere oplysning og udredning i forbindelse med visitation til særligt dagtilbud. I den sammenhæng er det væsentligt at understrege, at kommunerne er forpligtede til at sikre, at den enkelte sag bliver oplyst i tilstrækkeligt omfang inden, der træffes afgørelse i sagen.

Det er således udelukkende i de tilfælde, hvor der sker visitation til hjemmetræning, at der efter forslaget er et krav om, at der skal udarbejdes en sådan forudgående børnefaglig undersøgelse. Formålet med at bevare kravet om en børnefaglig undersøgelse i disse tilfælde er at sikre, at der på en systematisk måde tilvejebringes det fornødne oplysningsgrundlag om barnet eller den unge og familien. Disse oplysninger skal indgå i vurderingen af, om den ansøgte hjemmetræningsmetode er forsvarlig i forhold til barnets eller den unges behov og udvikling. Da hjemmetræning er en meget krævende opgave for familierne, er det vigtigt, at det vurderes, om familierne i det hele taget har de fornødne ressourcer til at kunne gennemføre det konkrete træningsforløb.

4.3. Uforandrede regler om tilsyn og opfølgning af hjemmetræning

KL er kritisk overfor, at reglerne om hjemmetræning ikke forenkles yderligere, herunder at der fortsat skal være krav om, at kommunen skal føre tilsyn og lave opfølgning med hjemmetræning henholdsvis to og fire gange årligt.

KL vurderer, at kommunerne er i stand til at foretage en grundig og saglig vurdering af sagerne, herunder at organisere og prioritere, hvor ofte der er behov for at føre tilsyn og lave opfølgning i de enkelte sager. KL foreslår derfor, at kravene om, at kommunen skal føre tilsyn og lave opfølgning med hjemmetræning henholdsvis to og fire gange årligt fjernes fra den kommende bekendtgørelse.

Kommentar:

Formålet med tilsyn og opfølgning med hjemmetræning er blandt andet at sikre, at hjemmetræningen lever op til sit formål, at barnet trives og kan magte træningen, at træningen gennemføres som planlagt, herunder at barnet udvikler sig forventeligt, samt endelig at familien som helhed er i trivsel. Under opfølgningen tages stilling til, om der er grundlag for justeringer af træningen, supplement med andre tilbud, eller om der skal ske en revisitation af barnet eller den unge. Tilsynet og opfølgningen skal også ses i sammenhæng med, at der ikke er nogen træningsmetoder, som på forhånd er udelukket. Der er således ikke noget krav om lægevidenskabelig evidens, hvilket nødvendiggør et systematisk og betryggende tilsyn og opfølgning med, at det enkelte barn profiterer af det konkrete træningsforløb og ikke risikerer at lide overlast.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer.

5. Enklere regler for godkendelse af private botilbud

KL er af den opfattelse, at forslaget ikke indebærer en reel afbureaukratisering for kommunerne. Der synes at være tale om lovtekniske forenklinger, men ikke om reel afbureaukratisering og regelforenkling – tværtimod.

Derudover undrer det, at regeringen ikke finder det relevant, at alle private tilbud skal være ”generelt egnede”, altså varige botilbud, krisecentre, forsorgshjem mv.

Forslaget sigter på, at godkendelse af de private opholds- og botilbud m.fl. samt indberetning heraf til Tilbudsportalen slås i sammen i én og samme procedure. Fremover vil det alene være en vurdering af ”generelt egnede” og tilbuddenes registrering i Tilbudsportalen, der bliver betingelse for, at kommunerne kan anvende dem.

KL finder, at henvisningen til dobbeltarbejde synes overdrevet, idet sagsgangen er således, at når et tilbud har modtaget godkendelsesskrivelse af kommunen, så har tilbuddet kunne lade sig registrere på Tilbudsportalen ud fra godkendelsesgrundlaget – og kommunen har alene skullet gennemse, at det indberettede var i overensstemmelse med godkendelsen.

Forslaget kan i sin nuværende form tværtimod indebære mere administration, idet forslaget vil efterlade så store fortolknings spørgsmål, at den kommunale administration kan forventes at få mere arbejde i forbindelse med, at tilsynet oplever problemstillinger på private tilbud.

KL undrer sig over, at regeringen finder, at krav som ”generelt egnet” kun skal dække nogle få tilbud. Hvorfor skal fx særlige dag- og klubtilbud, beskyttet beskæftigelse, varige botilbud, forsorgshjem og krisecentre ikke være ”generelt egnede”? Disse tilbud bruges i høj grad også af svage brugergrupper, som har lige så megen brug for en acceptabel kvalitet i ydelsen som brugere af fx midlertidige botilbud.

KL skal derfor anbefale, at lovforslaget på dette punkt genovervejes.

For KL er det vigtigt, at der er god kvalitet i de tilbud, som skal benyttes til borgerne. Især vedrørende brug af tilbud, som handlekommunen ikke selv har tilsyn med, er det vigtigt, at kommunen skal have en tillid til, at tilbuddet fungerer i en acceptabel kvalitet og kan forventes at have en rimelig fremtidig levetid. Det er uacceptabelt for brugere og kommuner, hvis tilbud pludselig må lukke pga. dårlig driftsøkonomi, eller hvis det viser sig, at tilbuddet generelt er af for ringe kvalitet. Det vil betyde fx botilbuds-skift, som kan have ganske alvorlige konsekvenser for mange brugere.

Det kan således ikke slutes, at selv om de faktiske forhold på et dag- og botilbud svarer til oplysningerne på Tilbudsportalen (fx antal medarbejdere og deres formelle uddannelsesbaggrund), så vil der også blive praktiseret en acceptabel kvalitet og ske en overholdelse af forskellige regler i serviceloven, retssikkerhedsloven m.v. (fx indberetning af magtanvendelse).

Udkastet til lovforslag vedrørende de private botilbud efter servicelovens § 66, nr. 4, § 101 og § 107 omtaler således alene, at det fremover er en betingelse for at registrere tilbuddet på Tilbudsportalen, at kommunalbestyrelsen kan træffe ”afgørelse om optagelse af tilbuddet som generelt egnet”.

Godt nok foreslås det, at socialministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for tilsyn med disse steder – men når det ses i relation til de konkrete lovbemærkninger til denne paragraf, så er der en meget stor diskrepans mellem de nuværende godkendelseskrav og så kriterierne for at blive vurderet generelt egnet.

I lovbemærkningerne står således, at betingelserne for at være generelt egnet alene består i:

- ”at tilbuddet er egnet til at tilbyde den angivne ydelse til den angivne målgruppe inde for de rammer, der er angivet i servicelovens bestemmelser for den pågældende type tilbud,
- at tilbuddets budget står i rimeligt forhold til den indsats, der ydes i tilbuddet, og
- at det pågældende tilbud er en selvstændig juridisk enhed med særskilt økonomi”.

Dette er helt utilstrækkeligt, og KL frygter, at der kan blive ”generelt egnede tilbud”, som reelt har al for dårlig faglig kvalitet, ikke overholder bestemmelser om indberetninger af magtanvendelse og lignende – uden, at kommunen vil have hjemmel til at tilbagekalde afgørelsen om ”generelt egnet”.

Sådanne forhold vil en anden kommune end beliggenhedskommunen ikke have mulighed for at gennemskue – eller kun gennemskue, hvis kommunen forinden en beslutning om at bruge tilbuddet til en konkret borger har brugt ganske omfattende tid på at foretage en kontrol af tilbuddet. Og dette vil være konsekvensen, hvis en anbringende kommune ikke kan stole på om de forhold, der virkelig betyder noget, også er i orden.

Det er meget uhensigtsmæssigt, at mange kommuner skal bruge ressourcer på samme opgave.

Så samlet set er der derfor stor risiko for, at lovforslaget reelt ikke er afbureaukratisering, men derimod vil indebære, at der skal bruges endnu flere ressourcer på tilsynslignende arbejde.

KL skal således anbefale, at kriterierne til brug ved vurderingen af ”generelt egnet” udbygges væsentlig i lovbemærkningerne, da disse vil blive grundlaget for efterfølgende bekendtgørelse om vurdering af ”generelt egnet” og om udførelse af tilsyn. Kriterierne bør ikke være ringere, end godkendelseskriterierne er i dag.

Det hjælper heller ikke noget, at en bekendtgørelse indeholder flere forhold, der skal føres tilsyn med, hvis kriterierne for at blive ”generelt egnet” er langt færre.

Med de nævnte anbefalinger omkring vurderingen af ”generelt egnet” vil KL derudover anbefale, at der ses lidt bredere på muligheden for, at alle private tilbud, der leverer ydelser efter servicelovens bestemmelser, burde vurderes som ”generelt egnede” – og ikke kun private tilbud efter § 66, nr. 4, § 101 og § 107. Det er således ikke forklaret, hvorfor fx varige botilbud ikke skal vurderes som ”generelt egnede”, når midlertidige botilbud skal.

Særlige bemærkninger på børneområdet

KL ser det som positivt, at der samtidig med ændring af reglerne i servicelovens § 142, stk. 5, også ændres i reglerne for botilbud efter § 107, jf. § 144, stk. 1, og stk. 4, idet flere af de private opholdssteder, som er godkendt efter § 142, stk. 5, ligeledes er godkendt efter § 144, stk. 1. Forslaget sikrer på den måde, at et opholdssted ikke skal godkendes efter flere forskellige regelsæt.

Godkendelse af private opholdssteder for børn og unge

KL har sammenholdt nærværende forslag med forslag nr. 73 i forslag til lov om ændring af lov om social service og retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform), der blev sendt i høring den 14. januar 2010.

Det fremgår af forslag nr. 73 til Barnets Reform, at der ikke skal slækkes på de indholdsmæssige krav til godkendelsen i forhold til i dag. Samtidig skal kommunerne, som noget nyt, tage stilling til en lang række kriterier fastsat i ny formålsbestemmelse (ny § 46 i serviceloven) på børneområdet i forbindelse med opholdsstedets generelle egnethed og optagelse på Tilbudsportalen, jf. ny § 142, stk. 7, i forslag nr. 73 til Barnets Reform.

Da der som nævnt i forslag nr. 73 lægges op til, at der i forbindelse med opholdsstedets generelle egnethed, udover de krav der anvendes i dag, også skal tages stilling til en række andre kriterier, har KL vanskeligt ved at se, hvori afbureaukratiseringen i forslaget ligger.

Efter KL's opfattelse bliver der tale om et større sagsbehandlings- og udredningsarbejde, end hvad der foretages i dag. Disse nye proceskrav hænger efter KL's opfattelse ikke sammen med, at satspuljepartierne har lagt vægt på, at Barnets Reform ikke medfører yderligere bureaukrati i kommunerne. Flere krav til opholdsstedernes generelle egnethed og optagelse på Tilbudsportalen er efter KL's opfattelse unødvendige procesregulerende regler, der kan medføre et u hensigtsmæssigt tidsforbrug i den kommunale administration. KL kan derfor ikke bakke op om forslaget.

De samlede kriterier for opholdsstedets egnethed bør alle fremgå af serviceloven

KL mener ikke, at det er hensigtsmæssigt, at det kun er de kriterier, der vedrører opholdsstedets pædagogiske målsætninger og metoder (ny § 142, stk. 7, i forslag nr. 73 til Barnets Reform), der præciseres i serviceloven.

Det bør efter KL's opfattelse på tilsvarende vis være præciseret i serviceloven, hvad kommunalbestyrelsen også skal forholde sig til i forbindelse med vurderingen af opholdsstedets generelle egnethed. Det gælder fx opholdsstedets organisering, personale, fysiske rammer, pædagogik, målgruppe og budget/økonomi. Dette skal ses i forhold til, at der i bemærkningerne til forslaget står, at der ikke skal slækkes på de indholdsmæssige krav til godkendelsen, jf. ovenfor.

Det giver, efter KL's opfattelse, ikke mening kun at nævne halvdelen af kriterierne ved kommunens vurdering af opholdsstedets generelle egnethed i serviceloven. Ingen kriterier bør have forrang frem for andre. Alle kriterier bør ses i sammenhæng, når et opholdssted skal vurderes som generelt egnet.

Et yderligere argument for at samle alle kriterier i serviceloven (på lige fod) ved kommunens vurdering af et opholdssteds generelle egnethed er, at kommunen skal føre tilsyn med alle kriterier, herunder opholdsstedets pædagogiske målsætning og metoder, opholdsstedets egnethed til at opfylde målgruppens behov, økonomi, personale, organisering, etc. Se også om tilsyn nedenfor.

Tilsyn med private opholdssteder for børn og unge

Som allerede nævnt, lægges der med nærværende forslag op til, at opholdsstedets generelle egnethed blandt andet skal tage udgangspunkt i kriterierne i den nye formålsbestemmelse (ny § 46 i serviceloven, jf. forslag til Barnets Reform). Samtidig lægges der i nærværende forslag, at kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de samme egnethedskriterier.

Dette er efter KL's opfattelse en helt ny opgave for kommunerne, idet der ikke efter den sociale lovgivning i dag føres tilsyn med opholdsstedets egnethed i forhold til at opfylde målgruppens behov, herunder i forhold til fx at skabe

stabile voksne relationer, opbygning af sociale relation og netværk, skolegang, sundhed, trivsel og forberedelse til et selvstændigt voksenliv. Godkendelse og tilsyn med fx skoledelen på et opholdssted foregår i dag efter et helt andet regelsæt.

Der er efter KL's opfattelse tale om en række nye og samtidig vanskelige opgaver, hvorfor KL ikke kan bakke op om dette forslag. Se også KL's bemærkninger til de nye krav til opholdsstedets generelle egnethed under "Godkendelse af private opholdssteder for børn og unge".

Ønske om konkretisering

Hvis forslaget vedtages, vil der, efter KL's opfattelse, være behov for at få konkretiseret, hvorledes kommunerne forholder sig til kriterierne i den nye formålsbestemmelse (ny § 46, jf. forslag til Barnets Reform) i forbindelse med dels vurderingen af opholdsstedets egnethed, dels tilsynet med opholdsstedet. Dernæst vil der være et behov for at få konkretiseret, hvorledes kommunerne skal koble de nuværende godkendelseselementer med de nye kriterier fra den nye formålsbestemmelse (ny § 46 og ny § 142, stk. 7, jf. forslag til Barnets Reform).

En konkretisering af elementerne og kriterierne for opholdsstedets egnethed vil, efter KL's opfattelse, ligeledes have stor betydning i forbindelse med opholdsstedets nye ankeadgang i forbindelse med afslag på opholdsstedets generelle egnethed/optagelse på Tilbudsportalen. Det sociale nævn vil, efter KL's opfattelse, have behov for at kunne vurdere afslaget ud fra indholdet og koblingen mellem de enkelte elementer og kriterier for opholdsstedets generelle egnethed. En konkretisering, der helt konkret viser, hvad skal der til for, at opholdsstedet kan blive generelt egnethed.

Behov for differentiering mellem børneområdet og voksenområdet

KL mener, at der er behov for, at der i bemærkningerne til nærværende forslag differentieres mellem generel egnethed af opholdssteder på henholdsvis voksenområdet og børneområdet. KL mener ikke, som bemærkningerne til § 14, stk. 3, ser ud nu, at der tages højde for det regelsæt, der i dag gælder for godkendelse af private opholdssteder på børneområdet. På børneområdet tages der fx udgangspunkt i taksten og ikke som på voksenområdet i tilbuddets budget.

Behov for overensstemmelse mellem nærværende forslag og forslag til Barnets Reform

Dernæst mener KL, at bemærkningerne fra forslag 73 i forslag til Barnets Reform tilsvarende bør fremgå af nærværende forslag og vice versa.

Behov for overensstemmelse mellem lovtekst og bemærkninger i nærværende forslag

KL mener også, der er brug for, at både lovtekst i ny § 14, stk. 3, og bemærkningerne hertil stemmer overens. Således fremgår af lovteksten i ny § 14, stk. 3, at private opholdssteder kun kan registreres på Tilbudsportalen, hvis den stedlige kommunalbestyrelse har truffet afgørelse om optagelse af tilbuddet som generelt egnethed. Af bemærkningerne til ny § 14, stk. 3 fremgår, at det er en

forudsætning for optagelse af private opholdssteder på Tilbudsportalen, at der er truffet afgørelse om, at tilbuddet er generelt egnet.

Det er efter KL's opfattelse vanskeligt at se, hvornår kommunalbestyrelsen træffer afgørelse, og om kommunalbestyrelsen træffer en eller flere afgørelser. I lovttekstens § 14, stk. 3, drejer afgørelsen sig om optagelsen på Tilbudsportalen, og i bemærkningerne til § 14, stk. 3, drejer afgørelsen sig om tilbuddets generelle egnethed. Sidstnævnte bevirker, at KL bør stille spørgsmålet, om der i virkeligheden træffes to afgørelser? En afgørelse om tilbuddets generelle egnethed og en afgørelse om tilbuddets optagelse på Tilbudsportalen? Sidstnævnte vil på ingen måde være afbureaukratiserende.

Ankeadgang for de private

Med forslaget gives de private leverandører mulighed for at klage til det sociale nævn over afslag på optagelse på Tilbudsportalen. KL mener ikke, at det er hensigtsmæssigt, at de private leverandører får en klageret. Det er vanskeligt at se, at det sociale nævn vil have de rette kompetencer i forbindelse med vurderingen af om fx et privat opholdssted for børn og unge skal optages på Tilbudsportalen. Dertil kommer, at samarbejdet mellem kommune og opholdssted ved det sociale nævns medhold i en ankesag vil kunne blive problematisk i det videre forløb.

En klagemulighed for de private leverandører er for KL at se på ingen måde afbureaukratiserende, idet kommunerne forpligtes til dels at lave et skriftligt og begrundet afslag, dels at sende en klagevejledning til de private leverandører.

Dansk Socialrådgiverforening (DS) mener, at det både kan medføre en forringelse af kvaliteten i de sociale tilbud og i borgernes retssikkerhed, hvis kravet om godkendelse af midlertidige botilbud efter § 107 og behandlingstilbud til stofmisbrugere efter § 101 afskaffes. Godkendelsen er en form for kontrakt mellem det offentlige og det private tilbud, en kontrakt som begge parter kan holdes op på. Borgernes retssikkerhed, når de er indskrevet i tilbuddet, er også i høj grad sikret gennem denne godkendelse eller kontrakt og det tilsyn, der er knyttet til den. Det er med til at give borgerne sikkerhed for, at det indholdsmæssige i tilbuddene er i orden, når de henvises til disse tilbud.

DS mener ikke, at den foreslåede 'forhåndsgodkendelse' inden registrering i Tilbudsportalen kan erstatte den hidtidige godkendelse og efterfølgende tilsyn. Den nye ordning vil ikke have samme forpligtende karakter som godkendelsen. Forslaget om at afskaffe § 144 åbner for en markedsføring, hvor de private tilbud friere vil kunne styre både indholdet og økonomien. Dermed vil de få øgede muligheder for at skabe overskud eller formue til ejerkredsen. En række af de forhold, der i dag styres efter bekendtgørelsen om godkendelse og tilsyn med private opholdssteder mv. styres ikke med en tilmelding til Tilbudsportalen. Det gælder f.eks. hæftelse for gældsforpligtelser, ændringer i bestyrelsens sammensætning, vedtægtsændringer samt regler om, hvad der skal ske med økonomien mv. i tilfælde af lukning af et tilbud. En af konsekvenserne vil være, at arbejdet med formue i bygninger mv. ved en lukning vil kunne realiseres til ejernes fordel. DS mener, at det er vigtigt at fastholde godkendelse og tilsyn

med disse tilbud, og mener ikke, at man med et afbureaukratiseringsforslag bør gennemføre en så principiel ændring.

Socialpædagogerne bemærker, at begrundelserne for forslag til ændring af godkendelsesprocedure for opholdssteder og private botilbud er forenkling: Da godkendelse og indberetning til Tilbudsportalen i vidt omfang omfatter de samme oplysninger og faktiske forhold, og kommunalbestyrelserne reelt behandler de samme forhold vedrørende de private botilbud og behandlingstilbud to gange i to procedurer.

Det er imidlertid ifølge Socialpædagogernes oplysninger sjældent (hvis det overhovedet forekommer), at der sker en sagsbehandling i to omgange. Hovedreglen er, at kommunen foretager en godkendelse, og at det så er tilbuddet selv, der indberetter oplysningerne til Tilbudsportalen. Kommunen kontrollerer blot, at oplysningerne er korrekte i forhold til godkendelsen. Desuden er det så tilbuddets forpligtelse at sørge for, at oplysningerne er ajourførte i Tilbudsportalen.

Når man sammenligner en konkret godkendelse af et tilbud efter § 107 med oplysningerne om det samme tilbud i Tilbudsportalen, så bliver konsekvenserne af den foreslåede ændring temmelig uklare. Hvad er det, der bliver godkendt i forbindelse med en kommunal afgørelse om optagelse af et tilbud i Tilbudsportalen som generelt egnet? Det bør der ske en udtømmende redegørelse for i bemærkningerne.

Socialpædagogernes Landsforbund finder således ikke, at der er grund til at lave den nuværende ordning om.

LOS er af den opfattelse, at der i det fremsatte lovforslag ikke er sammenhæng med den måde godkendelse og optagelse på tilbudsportalen beskrives i lovforslaget og den praktiske virkelighed. Det fremgår af lovforslaget under pkt. 3.3.1. [3.2.1], at der i forbindelse med optagelse på tilbudsportalen af tilbud godkendt efter § 144, stk. 1, stk. 2 og stk. 4 og 5, sker en sagsbehandling af de oplysninger, tilbuddet skal have lagt in på Tilbudsportalen, og at dette er samme sagsbehandling, der foretages i forbindelse med at tilbuddene godkendes. I praksis foretager tilsynet, der har det generelle egnethedstilsyn med tilbuddene godkendt efter § 144, stk. 1, 2 og 5 og 6, én godkendelse af enten nye tilbud eller ændringer i eksisterende tilbuds godkendelser, herunder f.eks. regulering af taksten. Tilbuddet indtaster selv oplysningerne i Tilbudsportalen og tilsynsenheden foretager derefter blot et check af, om oplysningerne stemmer overens med det godkendte, hvorefter de nye oplysninger aktiveres på Tilbudsportalen ved stort set at trykke på en knap. Der er ingen dobbeltbehandling eller egentlig sagsbehandling i forbindelse med optagelse på Tilbudsportalen for de tilbud, der er omfattet af ovennævnte godkendelsesbestemmelser, sådan som det foregår i dag. Systemet er ikke, som det fremgår af lovforslaget, en 2-strengt godkendelsesproces.

Andre tilbud – f.eks. beskyttede værksteder eller aktivitets- og samværstilbud – er ikke på samme måde som ovennævnte tilbud reguleret af særlige tilsynsbe-

stemmelser ud over § 148 a. Disse tilbud har hidtil gennemgået samme procedure ved optagelse på Tilbudsportalen, men der er LOS bekendt ikke foregået en egentlig sagsbehandling eller godkendelsesprocedure for disse tilbud. Kommunen har blot godkendt oplysningerne uden at foretage en egentlig prøvning af oplysningernes validitet.

Lovforslaget giver derfor ingen form for praktisk ændring eller afbureaukratisering for så vidt angår godkendelsesproceduren.

Vedrørende ankemuligheden omtalt under bemærkninger til nr. 2. har LOS mange gange pointeret ønsket om, at der skal indføres en klageadgang. LOS ønsker i den forbindelse at der fastsættes frister for, hvor lang tid en kommune må være om at behandle sager på området for private botilbud for voksne. Det kan være økonomisk fatalt og fuldstændig ødelæggende for det pædagogiske arbejde, hvis der ikke sker en behandling af sagerne inden for rimelige frister. Det burde i øvrigt være en helt elementær del af den kommunale sagsbehandling, at kommunernes forvaltninger i deres sagsbehandling følger forvaltningslovens bestemmelser, men LOS har imidlertid erfaring for, at dette ikke altid er tilfældet. LOS mener derudover, at det er meget vigtigt, at der skal kunne klages, når kommunen træffer afgørelse om ændringer af tilbuddets oplysninger på Tilbudsportalen – f.eks. i forbindelse med den årlige godkendelse af takster eller ved andre uenigheder om tilbuddets indhold.

LOS henviser i den forbindelse til bemærkninger fremsat i tidligere fremsendte høringssvar vedr. ændringer af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform).

Til lovforslagets § 5 bemærkes, at det virker besynderligt, at tilbud, der allerede er godkendt, skal optages på Tilbudsportalen igen. Der må være tale om en skrivefejl. Der er vel ingen grund til at revurdere tilbud, der allerede er godkendte.

Endelig skal LOS bemærke, at lovforslaget – uden at det fremgår tydeligt – indebærer, at der nu skal føres et andet generelt egnetheds tilsyn med tilbud oprettet efter § 103 og § 104. Disse tilbud har hidtil ikke været underlagt en egentlig godkendelsesprocedure, men er blot indtastet på Tilbudsportalen. Nogle få kommuner har ført tilsyn med stederne efter § 148 a, men det har bestemt ikke været udbredt til alle kommuner. Efter lovforslagets ændring af bestemmelserne omkring optagelse på Tilbudsportalen, er det LOS vurdering, at der i stedet for en afbureaukratisering nu indirekte pålægges kommunerne en yderligere godkendelsesopgave. Det er naturligvis LOS opfattelse, at såfremt ministeriet ønsker dette gennemført, gælder bemærkningerne om ankeinstans og klageadgang naturligvis også efter § 103 og § 104.

Kommentar:

Hensigten med dette lovforslag er at forenkle eksisterende regler og ikke at indføre ny procesregulering. De gældende regler om vurdering af private tilbud som generelt egnede som led i optagelsen på Tilbudsportalen vil derfor ikke

som led i dette forslag blive udbredt til andre typer af tilbud end dem, der i dag er omfattet af reglerne om godkendelse som generelt egnede.

Organisationernes bemærkninger om, at forslaget reelt ikke er afbureaukratiserende, fordi der ikke i dag foretages både en godkendelse og en vurdering af tilbuddets oplysninger i forbindelse med optagelsen på Tilbudsportalen, illustrerer, at praksis er forskellig fra kommune til kommune, da andre tilbagemeldinger fra især de private tilbud viser, at der konkret foretages to behandlinger af de private tilbud. Med forslaget understreges det, at vurderingen af de private tilbud, dels af om de er generelt egnede, dels af om de kan optages på Tilbudsportalen, hænger så tæt sammen, at de bør foretages i én sagsgang.

Som det er tilfældet i dag, vil reglerne om optagelse på Tilbudsportalen, vurdering af et privat tilbuds generelle egnethed og kommunalbestyrelsernes tilsyn med de private tilbud bliver nærmere uddybet på bekendtgørelsesniveau. Ved udarbejdelsen af disse vil der blive taget udgangspunkt i

- de eksisterende regler om godkendelse af og tilsyn med de private tilbud,
- at kommunalbestyrelsen skal træffe én afgørelse om det private tilbuds generelle egnethed, som indebærer, at tilbuddet kan optages på Tilbudsportalen,
- at en kommunalbestyrelse, som har truffet en sådan afgørelse om et privat tilbud efter § 66, nr. 4, §§ 101 eller 107, også over for andre kommuner står inde for tilbuddets kvalitet herunder den faglige kvalitet på samme måde, som en kommunalbestyrelse efter de gældende regler står inde for et privat tilbud, som den har godkendt efter § 142, stk. 5, eller § 144 samt
- at tydeliggøre eventuelle forskelle mellem børne- og voksenområderne.

Omfanget af kommunalbestyrelsernes driftsorienterede tilsyn med private tilbud ændres ikke med dette forslag.

Flere hørings svar indeholder kommentarer til, at de private tilbud med forslaget får adgang til at klage over en afgørelse om optagelse på Tilbudsportalen. Kommunalbestyrelsernes afgørelser om godkendelse eller manglende godkendelse er allerede i dag afgørelser i forvaltningslovens forstand, hvilket betyder, at afgørelserne skal opfylde forvaltningslovens krav om bl.a. begrundelse. Forskellen til andre afgørelser efter fx servicelovens er alene, at adgangen til at klage efter gældende regler er afskåret. Klageadgangen giver derfor ikke kommunerne opgaver, som de ikke allerede har. Behandlingen af sager om optagelse på Tilbudsportalen og af klager herover vil i øvrigt følge de almindelige regler, hvilket betyder, at der ikke i loven vil blive fastsat frister for sagernes behandling. Det ville i øvrigt ikke være i overensstemmelse med lovforslagets hovedformål om afbureaukratisering.

KL anfører i deres hørings svar en del kommentarer til forslag som er indeholdt i det lovforslag som udmønter den aftale om Barnets Reform, der er indgået mellem regeringen og satspuljepartierne, og som har været sendt i særskilt høring i perioden fra 14. til 29. januar 2010. Disse kommentarer behandles såle-

des ikke videre i denne sammenhæng. Det skal dog bemærkes, at den tilsigtede forenkling af kommunalbestyrelsens sagsgange i forhold til godkendelse af de private opholdssteder for børn og unge, ikke indebærer, at kommunerne så slækker på deres forpligtigelser i relation til at sikre kvaliteten og indholdet af de private tilbud. Der foreslås alene forenkling af sagsgangene. Derfor fastholdes kravet om, at kommunalbestyrelsen uanset de forenklede sagsgange som hidtil skal forholde sig til tilbuddets organisering og pædagogik m.v. For så vidt angår KL's kommentarer til Barnets Reform-lovforslagets bestemmelser vedrørende kommunernes tilsyn henvises til bemærkningerne til lovforslaget om Barnets Reform § 1, nr. 78, hvoraf det fremgår, at formålet med ændringen er at præcisere indholdet af det driftsorienterede tilsyn. Det forudsættes således allerede i dag, at anbringelsesstedets pædagogik skal indgå i det driftsorienterede tilsyn, jf. vejledning nr. 3 fra 2006, punkt 76. Det hænger sammen med, at både kommunalbestyrelsernes godkendelse og det løbende driftsorienterede tilsyn skal være med til løbende at sikre, at anbringelser kan ske på et betryggende grundlag. I den sammenhæng kan anbringelsesstedets pædagogik indgå som et nødvendigt element.

Som følge af høringssvarene til forslaget om enklere regler for godkendelse af private tilbud, vil det i lovforslagets bemærkninger til de foreslåede ændringer af § 14 blive præciseret, at

- Formålet med forslaget er at forenkle kommunernes godkendelsesprocedurer, uden at der slækkes på de indholdsmæssige krav hertil, og at den foreslåede løsning derfor ikke indebærer, at kommunernes forpligtelser i relation til at sikre kvaliteten og indholdet i de private tilbud svækkes.
- Den godkendende kommunalbestyrelse fortsat vil skulle forholde sig til tilbuddets personale, pædagogik, målgruppe m.v. samt føre tilsyn hermed, samt at den direkte kobling af godkendelsen og indberetningen af oplysninger til Tilbudsportalen tydeliggør, at den kommunalbestyrelse, der træffer afgørelse, står inde for tilbuddet.
- Private tilbud, som allerede er godkendt efter § 144 og optaget på Tilbudsportalen, ikke skal revurderes i forhold til registreringen på Tilbudsportalen, men at overgangsbestemmelsen i lovforslagets § 5, stk. 2, betyder, at private tilbud, der ved lovens ikrafttræden er godkendt men endnu ikke registreret på Tilbudsportalen, kan registreres umiddelbart på baggrund af godkendelsen.
- Forslaget betyder, at kommunalbestyrelsen skal træffe én afgørelse om det private tilbuds generelle egnethed, som indebærer, at tilbuddet kan optages på Tilbudsportalen.

6. Ændrede krav til forebyggende hjemmebesøg

6.1. Generelle bemærkninger til forslaget vedr. forebyggende hjemmebesøg

KL og Danske Ældreåd støtter forslaget om at ændre kravene til forebyggende hjemmebesøg, således at der alene skal tilbydes ét årligt besøg til alle, der er fyldt 75 år.

Ergoterapeutforeningen og *Ældresagen* støtter forslaget om, at de forebyggende hjemmebesøg fastholdes som lovkrav, i stedet for at de gøres helt frivillige for kommunerne, som der var lagt op til i det oprindelige afbureaukratiseringsudspil. *Ældresagen* bemærker dog, at man med ændringen endnu en gang reducerer antallet af forebyggende hjemmebesøg, og at to besøg var en fordel, fordi ældres sundhed svækkes betydeligt inden for et kort tidsrum.

Ældremobiliseringen er betænkelig ved, at kravet om forebyggende hjemmebesøg til alle, der er fyldt 75 år, nedsættes fra to til én gang pr. år. De foreslår derfor, at ordningen evalueres inden for to år, bl.a. for at se, om nogle ældre bliver glemt ved den nye ordning. De bifalder dog, at man med nedsættelsen af antal obligatoriske hjemmebesøg giver kommunerne mulighed for at målrette indsatsen mod borgere, der har behov.

Danske Handicaporganisationer (DH) er bekymret over reduktionen af kravet om to årlige hjemmebesøg til et årligt hjemmebesøg. De forudser, at det vil betyde forringelser af kommunens tilbud til borgere, der ikke selv har kræfter eller evner til at tage kontakt med kommunen. De gør desuden opmærksom på, at ældre, der har problemer med mobilitet, befordring mv., kan have svært ved at profitere af de i lovbemærkningerne skitserede planer om nyskabende fællesaktiviteter, såsom forebyggende temakurser, seniordage mv. Disse kan således ikke erstatte eller kompensere for individuelle besøg.

Dansk Sygeplejeråd anbefaler, at borgere, der er fyldt 75 år, fortsat har ret til tilbud om mindst to årlige forebyggende hjemmebesøg, da der er evidens for, at den forebyggende effekt er associeret med antal besøg. Dog anfører de, at der med fordel kan udvikles en særlig indsats målrettet mænd, da effekten er begrænset for denne målgruppe.

Pårørendegruppen for Svage Ældre er af den opfattelse, at de forebyggende hjemmebesøg bør udbygges.

Kommentar:

Formålet med lovændringen om ændrede krav til forebyggende hjemmebesøg er at give kommunerne mulighed for i højere grad at prioritere den samlede forebyggende indsats over for ældre og andre borgere med behov for forebyggende indsatser, herunder mulighed for at målrette indsatserne mod de borgere, som har et særligt behov. Forslaget er således ikke til hinder for, at kommunalbestyrelserne kan tilbyde andre borgere end de 75-årige og derover tilbud om forebyggende tiltag, såsom hjemmebesøg eller andet. Forslaget giver derimod kommunalbestyrelserne mulighed for at tilrettelægge den forebyggende indsats i forhold til lokale behov.

Kommunernes administration af lov om forebyggende hjemmebesøg er løbende blevet undersøgt. Senest i 2007, hvor Ankestyrelsen gennemførte en undersøgelse af kommunernes organisering og tilrettelæggelse af de forebyggende hjemmebesøg. Ankestyrelsen har i februar 2010 igangsat en ny undersøgelse af kommunernes organisering og tilrettelæggelse af de forebyggende hjemmebe-

søg. Resultaterne af undersøgelsen vil blive oversendt til orientering for Folketingets Socialudvalg, når undersøgelsen er færdiggjort medio 2010.

De særlige forebyggende temakurser, seniordage mv. som nævnes i bemærkningerne til lovforslaget er udelukkende eksempler på andre måder at udforme den forebyggende indsats på. Det er ikke hensigten, at de skal erstatte de forebyggende hjemmebesøg, som kommunerne ifølge loven skal tilbyde, men udelukkende supplere dem.

6.2. Overflytning af regler til serviceloven

KL, Ergoterapeutforeningen og Ældremobiliseringen støtter forslaget om, at reglerne om forebyggende hjemmebesøg flyttes over i serviceloven. De er alle af den opfattelse, at det sikrer en større grad af sammenhæng i indsatsen over for ældre borgere.

SUFO bemærker, at det kan være en fordel, at forebyggende hjemmebesøg flyttes til serviceloven, hvis det samtidig påpeges lovmæssigt, at de frigjorte midler skal blive på området for forebyggende hjemmebesøg, og at de forebyggende hjemmebesøg fortsat skal være organiseret i kommunernes sundheds/forebyggelsesafdeling.

Kommentar:

Overflytningen af reglerne til serviceloven skyldes et ønske om at samle de forebyggende bestemmelser til ældre i én lov med henblik på, at kommunalbestyrelserne i højere grad sammentænker den forebyggende indsats på området. Endvidere opnår man med en samling af bestemmelserne, at forsøgsbestemmelserne i lov om social service (§ 184) også finder anvendelse for forebyggende hjemmebesøg til ældre, og at kommunalbestyrelserne derved gives mulighed for at udfordre de eksisterende regler i forhold til eventuelle lokale behov, jf. bl.a. udfordringsretten.

Det er hensigten med lovforslaget, at reduktionen i kravet til antal forebyggende hjemmebesøg vil frigive midler, som giver kommunalbestyrelsen mulighed for i højere grad at prioritere den samlede forebyggende indsats.

I forhold til organiseringen af de forebyggende hjemmebesøg er det op til den enkelte kommune at beslutte, i hvilken afdeling eller forvaltning de forebyggende hjemmebesøg mest hensigtsmæssigt kan placeres. Det vil bl.a. afhænge af den enkelte kommunes interne organisering og øvrige samarbejdspartnere. Det er ikke hensigten med overflytningen af reglerne til serviceloven at ændre på dette.

6.3. Tidlig opsporing

Alzheimerforeningen anfører, at de foreslåede ændringer vil medføre en øget risiko for, at indsatsen for tidlig opsporing af borgere med en demenssygdom svækkes. De mener i forlængelse heraf, at kommunerne skal fastholdes på en forpligtelse til at yde en målrettet indsats for tidlig opsporing og udredning af demenssygdomme.

Kommentar:

Et af hovedformålene med forslaget om ændrede krav for forebyggende hjemmebesøg er at give kommunerne mulighed for i højere grad at målrette indsatsene mod de borgere, som har et særligt behov. Dette vil i høj grad gælde borgere med en demenssygdom.

Det skal endvidere nævnes, at lovforslaget stadig sikrer, at kommunerne mindst skal tilbyde et forebyggende hjemmebesøg om året.

6.4. Udnyttelse af bemyndigelsesbestemmelse

Aldresagen er af den opfattelse, at ministeren bør udnytte bemyndigelsesbestemmelsen i § 79 a, stk. 4 til at fastslå, at tilbuddet skal gives skriftligt til den enkelte, i stedet for at kommunen kan nøjes med at informere i avisen eller blot nævne tilbuddet i forbindelse med en samtale om fx visitation til hjemmepleje med risiko for, at den enkelte ældre overser tilbuddet. *Danske Aldreråd* foreslår lignende model i deres høringsbrev.

Kommentar:

Det er ikke hensigten med lovforslaget om ændrede krav til forebyggende hjemmebesøg at lempe kravene til, hvordan kommunerne skal udmønte tilbuddet om forebyggende hjemmebesøg.

Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at afgøre, hvordan tilbuddet skal udmøntes, herunder hvordan den enkelte borger skal kontaktes. Det fremgår af § 79 a, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, der er fyldt 75 år og som bor i kommunen. Endvidere fremgår det af § 79 a, stk. 2, at borgere altid har ret til tilbud om mindst ét årligt forebyggende hjemmebesøg. Idet alle ældre, der er fyldt 75 år, skal modtage tilbud om forebyggende hjemmebesøg, er det således ikke tilstrækkeligt blot at oplyse generelt om tilbuddet fx via annoncering i dagspressen.

Med hensyn til at lovgive om formkrav i forbindelse med tilbud om forebyggende hjemmebesøg skønnes dette ikke at være hensigtsmæssigt, bl.a. under hensyn til kommunale forskelle samt hensynet til det kommunale selvstyre. Det fremgår desuden af de specielle bemærkninger til lovforslaget om forebyggende hjemmebesøg ved indførelsen heraf i 1995, at det som udgangspunkt er forudsat, at det er kommunalbestyrelsen, der træffer beslutning om tilrettelæggelse og administration af ordningen, og at socialministeren kun i fornødent omfang vil anvende bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler for de kommunale forpligtelser til at iværksætte forebyggende hjemmebesøg.

6.5. Forslag til præcisering af ændringslovforslag

SUFO foreslår, at lovteksten ændres til, at "kommunerne har pligt til at tilbyde mindst ét årligt besøg", da der ellers er stor risiko for, at tilbuddet ikke gives hvert år og ikke direkte til borgeren.

SUFO foreslår endvidere, at det uddybes i ændringslovforslaget, hvem der skal have tilbud om mere end ét besøg, idet besøgene er uden effekt, hvis der ikke følges op på sårbare ældre.

Kommentar:

Det vurderes, at den nuværende formulering i § 79 a, stk. 1, ”Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, der er fyldt 75 år, og som bor i kommunen” sammenholdt med formuleringen i § 79 a, stk. 2, ”Borgeren har altid ret til tilbud om mindst ét årligt forebyggende hjemmebesøg”, indeholder den samme forpligtelse over for kommunen, som den formulering SUFO foreslår.

Med hensyn til at lovgive om formkrav i forbindelse med tilbud om forebyggende hjemmebesøg skønnes dette ikke at være hensigtsmæssigt, bl.a. under hensyn til kommunale forskelle samt hensynet til det kommunale selvstyre.

6.6. Forslag til præciseringer i vejledning om forebyggende hjemmebesøg

KL påpeger, at der i forlængelse af ændringsforslagets vedtagelse er behov for at tydeliggøre vejledningen om forebyggende hjemmebesøg, herunder at forebyggende hjemmebesøg indgår i den samlede opgavevaretagelse på ældreområdet og dermed ikke er omfattet af særlige regler om fortrolighed og videregivelse af oplysninger.

Danske Handicaporganisationer anfører, at pårørende bør tænkes ind i forebyggelsesindsatsen og derfor bør omtales i en ny revideret vejledning om den forebyggende indsats.

Kommentar:

I betragtning af, at der kan fremkomme mange personlige oplysninger under et forebyggende hjemmebesøg, er det vigtigt, at personalet er opmærksomt på, at reglerne om tavshedspligt, registrering og videregivelse af oplysninger overholdes, jf. reglerne i forvaltningsloven og persondataloven. Der gælder ikke herudover særlige regler om fortrolighed og videregivelse af oplysninger, og der ændres ikke med forslaget herpå.

Lovforslaget giver kommunalbestyrelsen mulighed for i højere grad at tilrettelægge indsatsen i forhold til de lokale forhold, herunder at indtænke de pårørende i den forebyggende indsats.

6.7 Opgørelse af besparelspotentialet og udnyttelse heraf

Danske Fysioterapeuter opfordrer til, at bagvedliggende beregninger og opstillede forudsætninger om besparelspotentialet tydeliggøres i lovforslaget, herunder at de sundhedsøkonomiske beregninger fremgår. Desuden påpeger de, at beløbet kun er interessant, såfremt alle landets kommuner vælger samme minimumsløsning, som forslaget giver mulighed for men ikke krav om.

Ældresagen påpeger, at der ikke efter lovforslagets ordlyd er nogen sikkerhed for, at den forventede besparelse bruges på andre forebyggende foranstaltninger for ældre. De frygter derfor, at forringelsen af kommunens tilbud om forebyggende hjemmebesøg i kombination med den pressede økonomi vil betyde et væsentligt tilbageskridt for det forebyggende sundhedsarbejde i kommunerne for ældre, og i sidste ende betyde flere udgifter til hjemmehjælp.

Danske Ældreåd nævner, at de lægger vægt på, at de frigjorte midler anvendes på målgruppen af ældre, der modtager forebyggende hjemmebesøg.

Kommentar:

Der er ikke i beregningerne foretaget en sundhedsøkonomisk vurdering af forslagene. Forudsætninger og beregninger har udelukkende fokuseret på antal frigivne timer ved indførelse af lovforslaget.

Det er hensigten med lovforslaget, at reduktionen i kravet til antal forbyggende hjemmebesøg vil frigive ressourcer, som giver kommunalbestyrelsen mulighed for i højere grad at prioritere den samlede forebyggende indsats, herunder mulighed for at målrette indsatserne mod de borgere, som har et særligt behov, og/eller at afprøve nye former for forebyggende indsatser fx temakurser, seniordage mv.

Det er i sidste ende op til den enkelte kommunalbestyrelse, hvordan de vil prioritere de frigivne midler. Det skal dog bemærkes, at indførelsen af forebyggende hjemmebesøg er finansieret af satspuljen for 1996. Som det fremgår af de økonomiske bemærkninger til lovforslaget, vil regeringen søge at indgå en aftale med KL om, at midler, som frigøres, og som ikke tilbageføres til satspuljen, forbliver på ældreområdet i kommunerne. Dette skal ses i sammenhæng med formålet med lovforslaget om at give kommunerne større frihed og frigøre ressourcer til borgernær service.

Bemærkningerne giver derfor ikke anledning til ændringer.

7. Enklere regler for visitation på ældreområdet, og plejeplaner gøres frivillige

7.1. Generelle bemærkninger til forslaget vedr. visitation

KL ser positivt på forslaget til forenkling af visitationsreglerne. Det påpeges, at de nuværende skærpede regler til sagsbehandlingen medfører mere administration, som ikke vurderes nødvendige for gode afgørelser. *Ældremobiliseringen* udtrykker enighed med, at kravet om skriftlighed ved afgørelser kan afskaffes. *Dansk Sygeplejeråd* bifalder, at der lempes på visitationskravene. Det understreges dog, at justeringer i hjælpen bør foretages med udgangspunkt i en sygeplejefaglig vurdering – og i samråd med den enkelte borger.

Danske Handicaporganisationer udtrykker overordnet utilfredshed med, at det ikke fremgår tydeligt af titlen, at visitationsreglerne for §§ 83 og 86 i serviceloven ikke kun omfatter ældre, men dækker langt bredere. Visitationsreglerne retter sig også mod yngre borgere, der har et behov herfor. Handicapaspektet bør derfor fremgå tydeligere.

Kommentar:

Titlen på de almindelige bemærkninger vedr. visitation og plejeplaner vil blive tilrettet, så den i højere grad vil afspejle, at ændringerne i visitationsreglerne dækker bredere end kun ældre. Overskriften til pkt. 3.5 [3.4] i lovforslaget kan derfor ændres i overensstemmelse hermed fra 'Enklere regler for visitation på ældreområdet, og plejeplaner gøres frivillige', til 'Enklere regler for visitation til personlig hjælp og pleje m.v., og plejeplaner gøres frivillige'

7.2. Retssikkerhed

Danske Ældreråd er positive over for den mere fleksible papirgang, som visitationsforslaget indebærer, men forudsætter, at den enkelte borgers retsgrundlag også i fremtiden er sikret. De finder det vigtigt, at visitationen fortsat tager udgangspunkt i en konkret og individuel vurdering af behovet for hjælp, og at borgeren er bekendt med, hvilke opgaver hjælpen omfatter, hvad formålet med hjælpen er mv.

Danske Handicaporganisationer og *Ældre Sagen* peger på, at afskaffelsen af skriftlig begrundelse ved fuldt ud medhold vil medføre en klar forringelse af borgerens retssikkerhed, da det uden skriftlig begrundelse vil være svært for borgeren at vurdere, hvornår denne har opnået fuldt ud medhold, eller fået en tilstrækkelig hjælp, den korrekte hjælp el. lign.

Danske Handicaporganisationer påpeger endvidere, at når borgeren ikke modtager en skriftlig oplysning om hjælpen ved mindre, begunstigende justeringer, vil borgeren i praksis ikke have et dokumentationsgrundlag for, hvilken hjælp de skal modtage, idet notatpligten ofte ikke overholdes. *Ældre Sagen* påpeger ligeledes, at gennemførelsen af de foreslåede ændringer reelt ikke vil frigøre ressourcer, da det ikke er mere ressourcekrævende at udarbejde afgørelser med begrundelse end at lave et skøn ift., hvornår en afgørelse er begunstigende eller ej, samtidig med at kravet om notatpligt stadig er gældende.

Kommentar:

Med lovforslaget ændres der ikke ved de overordnede afgørelsesprincipper. Den enkelte afgørelse om hjælp skal således stadig bygge på en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for hjælp.

Men lovforslaget giver mulighed for at forenkle flere procedurer i visitations-afgørelsen, samtidig med at borgerens retssikkerhed opretholdes. I forbindelse med afskaffelsen af det skærpede krav om skriftlig begrundelse i sager med fuldt ud medhold vil de almindelige forvaltningsretlige regler for myndigheds-afgørelser stadig gælde på området. Af offentlighedslovens § 6 om notatpligt fremgår det, at i sager, hvor der vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, skal en myndighed, der mundtligt modtager oplysninger vedrørende en sags faktiske omstændigheder, der er af betydning for sagens afgørelse, eller som på anden måde er bekendt med sådanne oplysninger, gøre notat om indholdet af oplysningerne.

Og af forvaltningslovens § 9, stk. 1, om retten til aktindsigt fremgår det, at en part i en sag, hvori der er eller vil blive truffet en afgørelse af en forvaltningsmyndighed, kan forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter. Det fremgår yderligere af § 22 i forvaltningsloven, at en afgørelse, der meddeles skriftligt, skal begrundes, med mindre afgørelsen fuldt ud giver ansøgeren medhold. Af forvaltningslovens § 25 fremgår, at skriftlige afgørelser, som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal være ledsaget af en klagevejledning, medmindre afgørelsen giver borgeren fuldt ud medhold. Forslaget ændrer ikke ved dette.

7.3. Fuldt ud medhold

KL påpeger, at der i en vejledning vil være et behov for at tydeliggøre, hvordan en visitator kan afgøre, om der er givet fuldt ud medhold i en afgørelse. Som oftest vil der således ikke foreligge en egentlig ansøgning med beskrivelse af, hvad der præcist søges hjælp om. Det skal derfor præciseres, hvilke krav der stilles til ansøgningen, for at visitator kan afgøre om borgeren har fået fuldt ud medhold.

Ældre Sagen påpeger i forlængelse heraf, at en visitation i praksis sker med udgangspunkt i en samtale med den ældre og ikke via en konkret ansøgning. Derfor kan kommunen ofte slippe for at give en begrundelse, idet man ikke har bedt om og fået afslag på noget konkret. Derfor vil der som oftest de facto være tale om en begunstigende afgørelse. Der vil således heller ikke være mulighed for at klage, da en klage forudsætter, at der gives en begrundelse, som man kan argumentere imod. *Ældre Sagen* er derfor betænkelig ved, at begrundelseskra- vet fjernes.

Kommentar:

Borgeren vil i det enkelte tilfælde opnå fuldt ud medhold ved ansøgning om hjælp, hvis det må vurderes, at borgerens behov, der er fremkommet i visitati- onsprocessen, fuldt ud imødekommes. Det beror på en konkret vurdering i henhold til almindelige forvaltningsretlige regler, hvorvidt borgeren i den kon- krete sag kan anses for at have opnået fuldt ud medhold. Anvendelsen af de almindelige forvaltningsretlige regler betyder, at der lægges en objektiv vurde- ring til grund ved afgørelsen af, hvorvidt der er givet fuldt ud medhold. Det følger heraf, at på områder, hvor det ikke kan konstateres, om parten får fuldt ud medhold, skal der gives en begrundelse. Det følger endvidere af forvalt- ningsloven, at afgørelser, som kan påklages til en anden forvaltningsmyndig- hed, skal, når de meddeles skriftlig, være ledsaget af en klagevejledning.

7.4. Oplysning til borgeren

Danske Ældreråd finder det vigtigt, at borgeren er bekendt med, hvilke opga- ver hjælpen omfatter, formålet med hjælpen samt om den er midlertidig eller varig. *Danske Handicaporganisationer* finder det i forlængelse heraf uhen- sigtmæssigt, at skemaet fjernes i forbindelse med afgørelsen, da borgeren ikke vil kunne se, hvilken hjælp de tildeles.

Alzheimerforeningen påpeger, at afskaffelsen af kravet om en skriftlig afgørelse med begrundelse ved fuldt ud medhold ikke er hensigtsmæssig for borgere med en demenssygdom, som pga. sygdommen ofte ikke kan huske, hvad der er an- søgt om, og hvilken hjælp der er tildelt. Ændringerne vil derfor kunne medføre en uklarhed om, hvad hjælpen omfatter, og under hvilke betingelser hjælpen er tildelt.

Og *Ankestyrelsen* påpeger, at det i visse tilfælde kan være svært at afgrænse, hvad der menes med mindre, begunstigende justeringer i hjælpen.

Kommentar:

Kommunalbestyrelsen kan med lovforslaget iværksætte mindre, begunstigende tilpasninger i hjælpen uden pligt til at fremsende en ny skriftlig oplysning til borgeren, hvis der som nævnt er tale om en begunstigende tilpasning af enkelte ydelser. Men hvis borgeren fx har brug for en ny ydelse, der ikke ligger naturligt i forlængelse af den øvrige hjælp, der allerede gives, skal borgeren orienteres skriftligt om dette. I tilfælde, hvor dele af borgerens hjælp også nedjusteres, finder bestemmelsen ikke anvendelse, og borgeren skal i så fald have en skriftlig afgørelse. Det gælder ligeledes, at hvis der har været foretaget en række mindre, begunstigende tilpasninger af hjælpen, uden at der er fremsendt en ny skriftlig oplysning til borgeren, må det vurderes konkret, om der ved en yderligere tilpasning af hjælpen, der isoleret set er både mindre og begunstigende, samlet set er foretaget så væsentlige ændringer, at der skal gives borgeren skriftlig oplysning om den (samlede) tildelte hjælp.

Efter de almindelige forvaltningsretlige regler har myndighederne pligt til at notere også mindre, begunstigende tilpasninger af hjælpen i borgerens sagsakter. Herved sikres dokumentation for, hvilken hjælp den enkelte samlet set har krav på. Og af forvaltningslovens § 9, stk. 1, om retten til aktindsigt, fremgår det, at en part i en sag, hvori der er eller vil blive truffet en afgørelse af en forvaltningsmyndighed, kan forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter. Borgeren vil således til enhver tid kunne gøre krav på oplysning om den samlede hjælp, der er bevilget.

7.5 Generelle bemærkninger til forslaget vedr. plejeplaner

KL støtter forslaget om, at plejeplaner gøres frivillige, men udtrykker ønske om en tydeliggørelse af forholdet mellem hhv. socialfaglige og sundhedsfaglige dokumentationskrav i en kommende revision af vejledningen til reglerne. *Alzheimerforeningen* peger ligeledes på, at der bør skabes større opmærksomhed om de sygeplejefaglige optegnelser.

Hhv. *Danske Ældreåd, Ældre Sagen, Pårørendegruppen for Svage Ældre* og *Danske Handicaporganisationer* kan ikke tilslutte sig forslaget om, at plejeplaner gøres frivillige. *Ældre Sagen* fremfører, at der med de gældende regler om plejeplaner er præcise krav til indholdet heraf, og foreslår, at disse krav justeres, således at der ikke er overlap med de sygeplejefaglige optegnelser.

Ældremobiliseringen er betænkelig over for forslaget og mener, at der bør finde en evaluering af en ny frivillig ordning sted efter 1-2 år.

Kommentar:

I forbindelse med bl.a. undersøgelsen af mulighederne for regelforenkling på det sociale område (Afbureaukratisering og regelforenkling på det sociale område, Deloitte Business Consulting 2008) er der udtrykt ønske om forenklinger af reglerne om plejeplaner. Kommunerne oplever, at der kan være overlap mellem dokumentation af plejen i plejeplanerne og i de sygeplejefaglige optegnelser. Med forslaget gives kommunerne større frihed til selv at tilrettelægge dokumentationsindsatsen. Det bemærkes, at der ikke i de gældende regler om plejeplaner stilles detaljerede krav til, hvilke oplysninger der indføres i pleje-

planen. *Ældre Sagens* forslag om ændringer i præcise krav til indholdet kan derfor ikke imødekommes.

I en kommende revision af vejledningen til reglerne vil forholdet til de sundhedsfaglige dokumentationskrav indgå.

Det vurderes ikke umiddelbart, at der er behov for en generel evaluering af en frivillig ordning. Der henvises i den forbindelse til, at den lokale tilrettelæggelse af dokumentationsindsatsen er en kommunal opgave.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer.

8. Enklere regler for tilsyn på ældreområdet

8.1. Generelle bemærkninger til forslaget vedr. tilsyn

KL ser positivt på forslaget om at forenkle de skærpede regler for tilsyn i plejeboliger, således at der sker en harmonisering med tilsynet på det øvrige sociale område. Kommunerne vil i langt højere grad få mulighed for at fokusere på kerneydelserne i tilsynet, og der kan i den enkelte kommune tages stilling til, hvilke form- og indholdskrav der skal gælde i forhold til tilsynet, afrapportering og opfølgning.

Pårørendegruppen for Svage Ældre anfører, at tilsynet bør bevares, og at der bør udvikles nye metoder. *Ældresagen* er af den opfattelse, at reglerne om tilsyn, dokumentation mv. på ældreområdet må ses i lyset af, at der er tale om meget svage borgere, og at der tidligere har været erfaringer med mangler ved det kommunale tilsyn. Det er derfor *Ældresagens* opfattelse, at tilsynet ideelt set bør styrkes.

Kommentar:

Det overordnede formål med lovforslaget er at give kommuner og regioner, ledere og ansatte, der er tættest på borgerne, større frihed til selv at beslutte, hvordan opgaverne skal løses. På baggrund af tilkendegivelser af ønsker om regelforenkling af det skærpede tilsyn (Afbureaukratisering og regelforenkling på det sociale område, Deloitte Business Consulting 2008), har det daværende Indenrigs- og Socialministerium og Finansministeriet gennemført en konsulentundersøgelse (Undersøgelse af forenklingmuligheder for tilsyn på ældreområdet, Deloitte Business Consulting 2009) for at afdække den gældende praksis i kommunerne og identificere konkrete forslag til forenkling af reglerne om tilsyn. Undersøgelsen af forenklingmuligheder har bl.a. vist, at der i dag er opbygget en stærk tilsynspraksis i kommunerne, der med kommunalreformen har fået bedre mulighed for at fokusere på tilsynsopgaven som følge af den større plejeboligkoncentration i de færre kommuner. Dette bevirker, at kommunalbestyrelsen har fokus på at gennemføre et effektivt tilsyn med leverandørerne på området. Det kommunale tilsyn, der tidligere havde problemer med manglende systematisk beskrivelse af bl.a. indhold, omfang og vurderingskriterier, har ifølge undersøgelsen i den mellemliggende periode udviklet sig til, at mange kommuner har udviklet egne koncepter og retningslinjer for tilsyn.

8.2. Ét årligt tilsynsbesøg

Danske Ældreråd og Ældremobiliseringen kan tilslutte sig lovændringen vedrørende det anmeldte tilsyn. *Dansk Sygeplejeråd* bifalder, at de anmeldte besøg i forhold til tilsynsforpligtelsen bortfalder, således at der fremover foretages mindst ét uanmeldt besøg årligt.

Alzheimerforeningen finder det yderst betænkeligt, at tilsynene med plejeboliger begrænses. Standarden for plejen kan hurtigt ændre sig, og der kan gå for lang tid, før kommunen opdager det. De mange ”historier fra dagligdagen” viser desværre, at der stadig er behov for et kontinuerligt tilsyn. Der bør dog være to uanmeldte kommunale tilsyn pr. år.

Kommentar:

Med forslaget justeres de særlige regler for tilsyn på plejeboligområdet, så der årligt bliver krav om mindst ét uanmeldt tilsyn i plejeboliger og friplejeboliger m.v. Forpligtelsen nedbringes til mindst ét årligt uanmeldt tilsyn bl.a. med det formål at frigive ressourcer til, at der kan føres et øget tilsyn med de plejeboligbebyggelser m.v., der har behov for det. Kommunerne har endvidere i forbindelse med undersøgelsen af forenklingsmuligheder (Undersøgelse af forenklingsmuligheder for tilsyn på ældreområdet, Deloitte Business Consulting 2009) givet udtryk for, at kravet om de to årlige tilsyn medfører indbyrdes overlap samt overlap i forhold til det årlige uanmeldte sundhedsfaglige tilsyn, der udføres af embedslægen. Gennemførelsen af de lovpligtige tilsyn opleves på den baggrund ikke som tilstrækkeligt værdiskabende af de tilsynsførende samt af medarbejderne i plejeboligbebyggelsen.

8.3. Tilsynsrapporter og samlet årlig redegørelse om tilsynet

Ældremobiliseringen finder, at tilsynsrapporter efter hvert besøg bør opretholdes, da de bør kunne danne grundlag for vurdering af, om forholdene for de ældre er forsvarlige. Ønsket om at forenkle den årlige redegørelse om det kommunale og sundhedsfaglige tilsyn er formentlig fornuftig. *Dansk Sygeplejeråd* påpeger vigtigheden af, at der fortsat udarbejdes en enkel form for afrapportering til brug for opfølgningen på tilsynsbesøget, hvor fokus er på kvaliteten i opgavevaretagelsen.

Også *Ældresagen, Danske Ældreråd og Danske Handicaporganisationer* er imod ophævelsen af kravene om udarbejdelse og offentliggørelse af tilsynsrapporter. Uden tilsynsrapporter mangler der et konkret redskab til at følge op på gennemførte tilsyn og et grundlag for dialog mellem forskellige parter. *Danske Ældreråd og Danske Handicaporganisationer* er også af den opfattelse, at lovforslagets forslag om, at der ikke fremover skal udarbejdes en samlet årlig redegørelse, bør revurderes. *Ældresagen, Danske Handicaporganisationer og Danske Ældreråd* påpeger, at der uden tilsynsrapporter ikke er mulighed for indsigt i plejehjemmenes hverdag og kvalitet og status for f.eks. pårørende, kommunalbestyrelsesmedlemmer, bruger- og ældrerepræsentanter og forvaltning.

Kommentar:

Det overordnede formål med lovforslaget er at give kommuner og regioner, ledere og ansatte, der er tættest på borgerne, større frihed til selv at beslutte, hvordan opgaverne skal løses. Undersøgelsen af forenklingsmuligheder (Undersøgelse af forenklingsmuligheder for tilsyn på ældreområdet, Deloitte Business Consulting 2009) har bl.a. vist, at der i dag er opbygget en stærk tilsynspraksis i kommunerne, og at det kommunale tilsyn, der tidligere havde problemer med manglende systematisk beskrivelse af bl.a. indhold, omfang og vurderingskriterier, ifølge undersøgelsen i den mellemliggende periode har udviklet sig til, at mange kommuner har udviklet egne koncepter og retningslinjer for tilsyn. Undersøgelsen har vist, at kommunalbestyrelserne har fokus på at gennemføre et effektivt tilsyn med leverandørerne på området. Med lovforslaget gives kommunerne nu mulighed for at målrette ressourcerne, og sætte fokus på særlige områder, der ønskes udviklet og forbedret.

Lovforslaget ændrer ikke ved, at kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse indebærer en pligt til at følge op, og til at reagere på oplysninger om, at der er eller kan være grundlag for kritik, herunder at undersøge sagen og i givet fald rette op på forholdene hurtigst muligt.

8.4. Høring af ældrerådet m.v.

Danske Ældreråd og Danske Handicaporganisationer mener, at det er uhenigtsmæssigt, at forslaget medfører, at bruger- og pårørenderåd og ældreråd ikke længere skal høres om tilsynsrapporterne. *Danske Handicaporganisationer* mener, at forpligtelsen til at sende tilsynsrapporter i høring skal bibeholdes, og udvides til også at gælde handicaprådet.

Kommentar:

Harmoniseringen af tilsynet på plejeboligområdet med tilsynet på det øvrige sociale område indebærer bl.a., at pligten til at udarbejde tilsynsrapporter efter hvert tilsynsbesøg ophæves, jf. ovenfor pkt. 8.3. Med lovforslaget gives kommunerne større frihed til selv at planlægge, hvordan tilsynet skal gennemføres. Kommunerne kan derfor fortsat vælge at udarbejde tilsynsrapporter og/eller andet relevant materiale som opfølgning på tilsynsbesøg og sende disse i høring.

8.5. Tilsynsmyndighed

Ældresagen mener, at det ideelt set burde være en uafhængig instans, der fører tilsyn med kommunerne, og ikke kommunerne selv. Tilsynet skal udføres af personer, der har en faglig baggrund for at vurdere indsatsen på plejehjem/plejeboliger og vurdere beboernes trivsel. *Ældresagen* mener også, at det retssikkerhedsmæssigt ikke er betryggende, at bestemmelsen om, at den selv samme kommunalbestyrelse (som måske lige har gennemført en nedskæring), ikke må deltage i den faktiske udførelse af tilsynet, nu ophæves.

Kommentar:

Lovforslaget ændrer ikke ved, at tilsynet (som hidtil) skal være uvildigt, så der ikke hersker tvivl om, at de personer, der udfører tilsynet, er i stand til at gennemføre tilsynet på en faglig korrekt måde uden at tage usaglige hensyn til bl.a. plejepersonale og ledelse i forbindelse med formidling af de observationer, der

bliver gjort i forbindelse med tilsynsbesøg. Det gælder også fortsat, at tilsynet ikke må varetages af leverandører eller personer, der udfører opgaver på området.

8.6. Andet

Ældresagen foreslår, at tilsynet forud for tilsynsbesøget orienterer sig hos bruger- og pårørenderådet, og at der skal være mulighed for, at beboere, pårørende og personale kan henvende sig til tilsynet. *Ældresagen* fastslår endvidere, at det kan være relevant at foretage tilsynsbesøg uden for dagtiden, ligesom længerevarende observationer på stedet kan være nødvendige for en korrekt vurdering.

Kommentar:

Formål med lovforslaget er at give bl.a. kommuner og regioner større frihed til selv at beslutte, hvordan opgaverne skal løses, og til at målrette de ressourcer der anvendes til de udfordringer og indsatsområder, hvor der er størst behov. Set i lyset af lovforslagets afbureaukratiserende sigte, er det ikke hensigten med lovforslaget at indføre ny proceskrav for tilsynet.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer.

9. Frivilligt at opkræve betaling for midlertidig hjemmehjælp

9.1 Generelle bemærkninger til forslaget vedr. midlertidig hjemmehjælp

De høringsparter, der har bemærkninger hertil, hilser forslaget om at gøre det frivilligt for kommunerne at opkræve betaling for midlertidig hjemmehjælp velkommen. *Danske Handicaporganisationer* bemærker, at hjemmehjælp (personlig og praktisk hjælp) ikke alene retter sig mod ældre, men også indgår i de handicapkompenserende ydelser til mennesker med handicap.

9.2 Bagatelgrænsen

KL ser gerne, at kommunerne, hvis der træffes afgørelse om betaling for midlertidig hjemmehjælp, kan fastsætte minimumsbeløbet (bagatelgrænsen) højere, end den er fastsat i dag i betalingsbekendtgørelsen.

Kommentar:

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, vil den nuværende bagatelgrænse for opkrævningen, jf. § 4 i betalingsbekendtgørelsen, som følge af lovforslaget fremover alene være gældende i forbindelse med betaling for hjælp efter § 84 om afløsning og aflastning. Det vil dermed blive op til den enkelte kommunalbestyrelse at træffe afgørelse om, hvorvidt og hvornår der skal opkræves betaling for midlertidig personlig og praktisk hjælp, herunder at vurdere en eventuel kommunal bagatelgrænse.

Det skal bemærkes, at kommunalbestyrelsens afgørelse om, hvornår der opkræves betaling for midlertidig hjælp, skal være gældende for alle modtagere af midlertidig hjælp efter servicelovens § 83 i kommunen.

Endvidere bemærkes det, at betalingen for en times midlertidig hjemmehjælp fortsat ikke må overstige 116 kr. pr. time (2010-pl), jf. § 4 i betalingsbekendtgørelsen.

9.3 Differentiering på ydelser

KL mener, det bør være muligt for kommunerne at træffe afgørelse om betaling for en enkelydelse efter servicelovens § 83. Det vil sige, at den enkelte kommunalbestyrelse skal kunne beslutte at opkræve egenbetaling for eks. midlertidig praktisk hjælp, men ikke for midlertidig personlig pleje.

Kommentar:

Der lægges med lovforslaget op til, at det er frivilligt for kommunerne at træffe afgørelse om betaling for midlertidig hjælp efter servicelovens § 83. Det vil således også være op til den enkelte kommunalbestyrelse at bestemme nærmere, hvordan evt. betaling for midlertidig hjælp, herunder for de enkelte ydelseskategorier, tilrettelægges efter fx lokale hensyn.

Det skal i lighed med ovenstående kommentar bemærkes, at kommunalbestyrelsens afgørelse om, hvornår der opkræves betaling for midlertidig hjælp, skal være gældende for alle modtagere af midlertidig hjælp efter servicelovens § 83 i kommunen.

9.4 Dokumentation for leverede ydelser

KL henviser til reglerne for dokumentation for leverede antal timer hos borgeren, som efter KL's opfattelse bør lempes, således at leverandøren alene skal dokumentere leveringen i fremmødekort eller lignende frem for, at borgeren skal kvittere for den leverede ydelse.

Kommentar:

Socialministeriet kan oplyse, at kommunalbestyrelsen efter servicelovens § 90 skal sikre, at hjælp efter § 83 leveres i overensstemmelse med afgørelsen om hjælp. Den enkelte kommunalbestyrelse kan i den forbindelse stille krav om, at leverandøren kan dokumentere, at modtageren har fået de ydelser, der er truffet afgørelse om.

Høringssvarene har på den baggrund ikke givet anledning til ændringer.

10. Frivilligt at oprette bruger- og pårønderåd

10.1 Generelle bemærkninger til forslaget vedr. bruger- og pårønderåd

KL støtter forslaget om, at det bliver frivilligt at oprette bruger- og pårønderåd, da det er vanskeligt for kommunerne at finde et tilstrækkeligt antal brugere og pårørende, der ønsker at deltage i rådernes arbejde.

Danske Handicaporganisationer, Danske Ældreråd, Ældremobiliseringen, Ældre Sagen og Pårørendegruppen for Svage Ældre er af den opfattelse, at det ikke skal være frivilligt at oprette bruger- og pårønderåd.

Danske Handicaporganisationer mener, at der skal sikres formelle rammer for indflydelse på tilbuddet for de borgere, der har ophold i det, eller alternativt for pårørende i det omfang, borgerne ikke kan tale deres sag. *Pårørendegruppen for Svage Ældre* mener, at det er nødvendigt at inddrage pårørende som talerør for svage ældre, og at bruger- og pårønderådene er det formelle forum for

denne inddragelse. *Danske Ældreråd* frygter, at bruger- og pårørenderåd ikke vil blive oprettet, hvis de ikke er lovpligtige.

Ældre Sagen finder, at de bruger- og pårørenderåd, som fungerer, er et værdifuldt redskab for de involverede til at påvirke eget eller de pårørendes daglige liv. *Ældre Sagen* foreslår, at tilbuddet om oprettelse af et bruger- og pårørenderåd i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at skaffe kandidater, gentages én gang årligt til et obligatorisk beboer- og pårørende møde, hvor også ældreråd og bygningens ejer indbydes.

Alzheimerforeningen henleder opmærksomheden på, at hvis en kommune beslutter at nedlægge et bruger- eller pårørenderåd, så bør kommunen forpligtes til at tage initiativer til andre former for dialog mellem brugere, pårørende og ledelsen på stedet. *Ældremobiliseringen* ser hellere, at man overvejer en anden konstruktion, end at man gør det frivilligt at oprette bruger- og pårørenderåd.

Kommentar:

Forslaget ændrer ikke ved kommunalbestyrelsens generelle forpligtelse til, i henhold til servicelovens § 16, at sørge for, at brugere af tilbud efter serviceloven får mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen af tilbuddene. Endvidere ændrer forslaget ikke ved almenboliglovens bestemmelse om beboerdemokrati, jf. almenboliglovens § 33. Endelig skal det bemærkes, at kommunalbestyrelsen altid skal være opmærksom på, om pårørende til en person med betydelig nedsat psykisk funktionsevne, eksempelvis svage ældre, skal inddrages i varetagelsen af den pågældendes interesser, jf. servicelovens § 82, stk. 2.

Det vurderes, at bruger- og pårørendeinddragelsen er sikret i lovgivningen, jf. oven for, og der henvises til, at forslaget først og fremmest bidrager til en større og efterspurgt lokal fleksibilitet i forhold til, hvorledes den konkrete tilrettelæggelse af denne inddragelse fastlægges.

10.2. Misvisende overskrift på forslaget

Danske Handicaporganisationer (DH) er af den opfattelse, at forslagens overskrift er misvisende, idet det ikke alene er ældre, der visiteres til plejehjem og plejeboliger. Også yngre mennesker med kroniske sygdomme eller andre funktionsnedsættelser kan visiteres til både plejeboliger og plejehjem.

Kommentar:

Det er korrekt, at de omtalte boformer i den gældende § 17 i serviceloven har beboere fra både ældre- og handicapgruppen. Overskriften henviser af forståelsesmæssige hensyn til den overvejende andel af beboerne i de omtalte boformer, som er borgere fra ældregruppen.

10.3 Høring af tilsynsrapporter i bruger- og pårørenderåd

Danske Ældreråd finder, at tilsynsrapporter fortsat bør udarbejdes, og at rapporterne fortsat skal behandles af bruger- og pårørenderådet.

Kommentar:

Der henvises til kommentarer i forbindelse med forslaget om enklere regler for tilsyn.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer.

11. Forenkling af reglerne om ældreråd

11.1. Generelle bemærkninger vedrørende forenkling af reglerne om ældreråd

Pårørendegruppen for Svage Ældre ønsker at bevare og udvikle arbejdet i ældrerådet. *Pårørendegruppen for Svage Ældre* er af den opfattelse, at ældreråd bør fortsætte deres indsats i alle kommuner, men at dette bør ske på kendte vilkår, og at det ikke skal kunne overlades til den enkelte kommune at ændre grundlaget.

Danske Ældreråd finder det generelt positivt, at reglerne vedrørende ældreråd redigeres og systematiseres i forhold til deres indhold.

Ældremobiliseringen finder det meget positivt, at kommunalbestyrelsen fortsat har pligt til at etablere mindst ét ældreråd, og har ingen indvendinger mod, at reglerne om ældreråd smidiggøres og tilpasses lokale forhold, herunder at afstemning kan aflyses, såfremt valgets resultat er givet på forhånd.

Ældre Sagen tilslutter sig, at ældrerådene bevares, således at det nærdemokratiske liv bevares obligatorisk i alle kommuner. *Ældre Sagen* samt *Danske Ældreråd* gør endvidere opmærksom på, at de frivillige "regionsældreråd", der er oprettet i regionerne, ligeledes bør lovfæstes.

KL støtter forslaget om ændring af reglerne om ældreråd. *KL* oplever samarbejdet mellem ældrerådene, kommunalbestyrelserne og de kommunale forvaltninger som værende i en god gænge. *KL* anser ældrerådene som en god lokal og vigtig samarbejdspartner og ser det derfor som naturligt, at der lettes på de formelle krav til ældrerådene, herunder samarbejdet mellem ældrerådene og kommunalbestyrelserne. *KL* oplyser, at de er overbeviste om, at kommunerne også i fremtiden vil sikre den nødvendige og relevante medinddragelse.

Kommentar:

Lovforslaget omhandler forenkling af reglerne om ældreråd i kommunerne. Det indgår derfor ikke i overvejelserne at gøre de såkaldte "regionsældreråd" lovpåkrævede for regionsrådene.

11.2. Bemærkninger til de enkelte lovbestemmelser om ældreråd

11.2.1. Etablering af mindst ét ældreråd

Ældre Sagen gør opmærksom på, at de ikke kan tilslutte sig forslaget om, at det skal være muligt at etablere mere end ét ældreråd, da de finder, at det kun skal være muligt at etablere ét på linje med fx handicapråd, så det derved sikres, at der ikke er tvivl om kompetencerne.

Kommentar:

Der er tale om en videreførelse af muligheden for at etablere mere end ét ældreråd, såfremt kommunalbestyrelsen måtte ønske dette. Der er således ikke tale

om en ny bestemmelse. Dog har man i lovforslaget af redaktionelle grunde valgt at flytte bestemmelsen fra § 30, stk. 3, til § 30, stk. 1, 1. pkt. Det vurderes hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen fortsat kan træffe beslutning om at etablere flere ældreråd henset til lokale forhold, herunder kommunens størrelse.

11.2.2. Høring af ældrerådet

Danske Ældreråd finder det acceptabelt, at høringspligtens omfang kan aftales nærmere ud fra lokale forhold, så længe formålet med loven opretholdes. Dog påpeger *Danske Ældreråd*, at det er vigtigt, at det fremgår af lovtæksten, at den aftale, der indgås omkring høringspligten, kun er gældende for én kommunal valgperiode. *Danske Ældreråd* foreslår derfor, at dette tilføjes bestemmelsen som et nyt 2. punktum. Såfremt dette ikke tilføjes, finder *Danske Ældreråd*, at den gældende lovbestemmelse bør fastholdes. *Danske Ældreråd* påpeger endvidere, at det er vigtigt, at den dialog, der skal føres mellem ældrerådet og kommunalbestyrelsen om rammerne for høringsretten, føres på et ligeværdigt grundlag mellem ældreråd og kommunalbestyrelse.

Ældre Sagen kan ikke tilslutte sig, at der ændres på høringspligten. *Ældre Sagen* anbefaler, at den nuværende regel om, at ældrerådet skal høres om alle forslag bibeholdes, bl.a. fordi det ifølge *Ældre Sagen* kan være vanskeligt at lave en udtømmende opremsning af de områder, der er relevante for ældre. Ældrerådet kan ifølge *Ældre Sagen* til enhver tid vurdere, hvilke og hvor mange emner rådet kan og ønsker at behandle og udtale sig om. *Ældre Sagen* finder derfor ikke, at den foreslåede ændring er nogen hjælp ift. ældrerådernes demokratiske muligheder for indflydelse, men at ændringen risikerer at afskære ældrerådernes mulighed for indflydelse på områder, som konkret kan være af stor betydning. Endvidere foreslår *Ældre Sagen*, at såfremt lovforslaget gennemføres, bør aftalen kun gælde for én valgperiode ad gangen.

Kommentar:

Baggrunden for forslaget om målretning af kommunalbestyrelsens høringspligt er at sikre lokal fleksibilitet i tilrettelæggelsen af ældrerådets inddragelse, herunder også at sikre, at ældrerådet kan prioritere de områder, som rådet måtte have en særlig interesse i. Det er anført i lovforslaget, at såfremt der ikke kan opnås enighed om, hvordan og i hvilket omfang ældrerådet skal høres, skal kommunalbestyrelsen høre ældrerådet om alle forslag, der vedrører de ældre.

På den baggrund vurderes det ikke, at høringsssvarene giver anledning til ændringer af selve lovtæksten.

Med hensyn til varigheden af den aftale, der indgås om høringspligten, vurderes det, at det - som fremført af hhv. *Ældre Sagen* og *Danske Ældreråd* - giver god mening at præcisere, at den indgåede aftale om høringspligten skal gælde for én kommunal valgperiode. Dette vil således blive tilføjet bemærkningerne til lovforslaget.

11.2.3. Indholdet af vedtægten

Både *Danske Ældreråd* og *Ældre Sagen* finder, at de aftaler, som ældrerådet og kommunalbestyrelsen måtte indgå vedrørende høringspligtens omfang, bør fremgå af vedtægten.

Kommentar:

Det bemærkes, at lovforslaget ikke er til hinder for, at aftaler om høringspligtens omfang kan fremgå af de af kommunalbestyrelsen og ældrerådet fastsatte vedtægter.

11.2.4. Afholdelse af valg

Danske Ældreråd foreslår, at det indføres i forslaget, at der skal afholdes valg hvert 4. år, og at valgtidspunktet skal ligge så tæt på kommunalvalget som muligt.

Ældre Sagen påpeger, at de har konstateret, at mange af de involverede ældre undrer sig over, at der ikke er faste regler for, hvornår der skal afholdes ældrerådvalg. *Ældre Sagen* foreslår derfor, at ældrerådvalgene skal foregå samme dag som kommunalvalget med samme fremmødemodel og med samme valgperiode.

Kommentar:

Det bemærkes, at lovforslaget ikke er til hinder for, at man i kommunerne ensretter perioder og valgdato for afholdelse af ældrerådvalg. Henset til hensynet til lokale forhold vurderes det dog ikke hensigtsmæssigt at gøre denne ensretning lovpligtig.

11.2.5. Afløsning af valg

Danske Ældreråd finder, at det i bestemmelsen bør præciseres, at ”det nødvendige antal kandidater” henviser til det antal kandidater, der er fastslået i den vedtægt, som ældrerådet har indgået med kommunalbestyrelsen som alternativ til § 30, stk. 2. *Danske Ældreråd* finder endvidere, at såfremt der ikke sker en præcisering heraf, kan der opstå uklarhed om, hvorvidt antallet af kandidater er det antal, der er fastsat i ældrerådets vedtægt, eller det minimumsantal, der er angivet i loven.

Ældre Sagen kan tilslutte sig den foreslåede regel om afløsning af valg.

Kommentar:

Det vil blive præciseret i lovforslagets bemærkninger, at der med ”det nødvendige antal kandidater” henvises til det antal kandidater, som fremgår af de vedtægter for ældrerådet, som kommunalbestyrelsen og ældrerådet har fastsat.

11.2.7. Ministerens hjemmel til at fravige bestemmelserne om ældreråd

Danske Ældreråd er ikke begejstret for, at der i bestemmelsen gives hjemmel til, at socialministeren kan fravige alle regler i loven vedrørende ældreråd. *Danske Ældreråd* er positivt stemte for, at ministeren kan tillade fravigelser på det processuelle område, men de mener ikke, at beføjelsen skal strækkes videre. På den baggrund foreslår *Danske Ældreråd*, at det i bestemmelsen præciseres, at det kun er reglerne i §§ 30, stk. 2, og 32, stk. 1 og 3, der kan fraviges.

Ældre Sagen forudsætter i deres høringssvar, at ministerens dispensationsmulighed kun angår de processuelle krav og ikke selve høringspligten. *Ældre Sagen* foreslår derfor ligeledes, at bemyndigelsen præciseres til kun at gælde §§ 30, stk. 2, og 32, stk. 1 og 3.

Kommentar:

På baggrund af store lokale forskelle kan der, uagtet at der med lovforslaget sker en forenkling af regelsættet, opstå forskellige problemer med utilsigtede konsekvenser af reglerne om ældreråd. På den baggrund vurderes det ikke hensigtsmæssigt at afgrænse dispensationsmuligheden til kun at gælde dele af bestemmelserne om ældreråd.

12. Nedlæggelse af klageråd

12.1. Generelle bemærkninger til forslaget vedr. klageråd

KL støtter forslaget om, at klagerådsinstansen nedlægges. Hhv. *Alzheimerforeningen* og *Danske Handicaporganisationer* støtter ligeledes forslaget. *Danske Handicaporganisationer* fremhæver dog, at hhv. de kommunale ældreråd og de kommunale handicapråd skal have adgang til at rejse problematikker på området for personlig og praktisk hjælp samt have mulighed for at følge området generelt.

Ældre Sagen kan tilslutte sig, at klagerådsinstansen i sin nuværende form nedlægges. *Ældre Sagen* ønsker dog, at andre uafhængige organer fremover kan behandle klager over kommunens generelle serviceniveau på området for personlig og praktisk hjælp. *Ældremobiliseringen* støtter ligeledes forslaget, men er af den opfattelse, at sammensætningen i de sociale nævn i så fald bør ændres, således at handicaporganisationerne ikke ensidigt repræsenterer lægmandssystemet.

Danske Ældreråd kan ikke tilslutte sig forslaget om, at klagerådsinstansen nedlægges. Samme synspunkt udtrykkes i et høringssvar fra *Næstved Klageråd*. *Danske Ældreråd* finder, at det, såfremt at klagerådsinstansen nedlægges, kan overvejes, om ikke-klagesagsrelaterede sager på området for personlig og praktisk hjælp fremover skal varetages af de kommunale ældreråd.

Dansk Sygeplejeråd opfordrer til, at borgere fortsat har mulighed for at klage over afgørelser om personlig og praktisk hjælp samt afløsning og aflastning. *Pårørendegruppen for svage ældre* påpeger, at klageadgangen for borgere ikke bør forringes.

Kommentar:

Gennemføres forslaget, vil borgerne fortsat have mulighed for at klage over afgørelser om personlig og praktisk hjælp samt afløsning og aflastning til kommunalbestyrelsen og til de sociale nævn, som det allerede er tilfældet i dag.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at forslaget om at nedlægge klagerådsinstansen ikke ændrer på karakteren af de sociale nævns opgaver, idet de sociale nævn som nævnt allerede i dag kan behandle klagesager på området for personlig og praktisk hjælp. Det vurderes således ikke, at forslaget medfører et behov

for en ændret sammensætning af de sociale nævn eller for andre ændringer i nævnenes kompetencer.

I forhold til adgangen til at rejse generelle problematikker over for kommunen vedrørende området for personlig og praktisk hjælp samt for at følge området generelt henvises til, at dette allerede i dag en mulighed for både de kommunale ældreråd og de kommunale handicapråd.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer om klageråd.